

DEBRECZENI ÚJSÁG

átvett
Nemzeti Múzeumnak
örömlője.
Budapest.

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN
HÁROM PÉNGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PÉNGŐ,
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HÉTKÖZNAP 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T. 141

HÁJDUFÖLD

FŐSZERKESZTŐ: **TRÁN GYULA.** FELELŐS SZERKESZTŐ: **VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT,
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-48,
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47,
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T. 141

A Kolumbusz tojása

Kévs törvényt alkotott az utóbbi időben a törvényhozás, amely akkora érdeklődést keltett volna, mint a szerdán életbelépett boletta-törvény. Vehemens támadások pergettük körül már abban az időpontban, amikor még csak embrionális gondolat volt. Csodálatos, hogy amug minden közéleti tényező egyetértett abban, hogy a krízissel fenyegető mezőgazdaság sorsán mihamarább kell segíteni, abban a pillanatban, amint a segítség formája konkrét formát öltött a most törvényerőre emelkedett gabonaértékesítési javaslatban, a baloldali pártfrakciók és sajtóorgániumok eleve rossznak minősítették a krízist esőkkentő, sőt valószínűleg elosztató boletta-rendszert. Azzal vádolták, hogy megindítja lesz az újabb drágulási folyamatnak, továbbá azzal is, hogy csak a nagybirtokosoknak kedvez a nemzeti ajándékot juttat nekik a többi társadalmi rétegek, a fogyasztók összes ségének rovására.

Most, hogy törvényerőre emelkedett a gabonaértékesítési javaslat és megjelent a végrehajtási utasítás is, minden tárgyilagos bíráló előtt nyilvánvaló, hogy a boletta nemcsak a gazdák egyetemének válik hasznára, hanem az iparosoknak és kereskedőknek is. Nyilvánvaló lett az is, hogy felelőtlen elemek lelkiismeretlen hirtogatása volt a drágítás rémélvel való fenyegetés. Mert hiszen a jelenlegi kenyérrák harminc-pengős buzaár kalkulációján alapszanak, ennél fogva nem szolgálhat ürügyül semmi körülmények között az, hogy a törvény a husz pengőn levő buzaáron felül métermázsánként három pengőt juttat a termelőnek. A drágításnak nincsen megtehát sem a gazdasági, sem az erkölcsi alapja. Aminthogy a pékek maguk is elismerték ennek helyességét és bejelentették, hogy eszük ágában sincs a kenyérrák emelése. Feltevé, de meg nem engedve, hogy erte mégis kedvük találna szottyanni, a boletta-törvény módot ad a kormányoknak arra, hogy drákói szigorral lépessen fel minden ilyen kísérlet ellen. Amíg az infláció idejében bármely közszükségleti cikk megdrágulásának már a hírére is órák alatt emelkedett ugyszólván mindennek az ára, addig ma szót sem hallam semmiféle drágulási folyamatról, annak dacára, hogy hetek óta élénk diskusszió tárgyát képezi a boletta-rendszer behozatala és dacára annak, hogy azok a bizonyos felelőtlen izgatók mindent felhasználtak a közvélemény és a gazdasági élet megzavarására.

Ami azt a másik vádat illeti, hogy a törvény a nagybirtokosok érdekében alkotott, arra nézve szintén döntő cáfolattal szolgál a boletta-törvény. Köztudomás szerint csak

a legkisebb birtokosok termelnek annyi gabonát, amennyi éppen csak saját szükségletükre elég. A mezőgazdasággal foglalkozóknak legnagyobb része a közfogyasztásra is így eladásra termel. Valamennyien részeseznek tehát a boletta kedvezményében. Ha már most meggondoljuk, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók anyagi fellendítésével nö-

vekszik egyszermind vásárlóképeségük és készségük is, nyilvánvaló, hogy jelentős haszon jut ebből az iparnak és kereskedelemnek is. Tehát minden gazdasági réteg egyaránt részesedik a jóból anélkül, hogy a nem termelő fogyasztók különösebben megterhelhetnének a boletta-rendszer által. Ami végül azokat a kisgazdákat illeti, akik csak saját szük-

ségletükre termelnek s így nem részesülnek a három pengő felárban, azokra nézve a törvény adóelengedések által nyújt kompenzációt s így a boletta-törvény voltaképpen az a Kolumbusz tojása, amelyből az az egész nemzet minden rétegére haszon hármlik, mindennemű visszatétel, vagy anyagi veszteség nélkül.

A boletta törvénnyel kapcsolatos vitás kérdésekben rendet teremt a mai minisztertanács

A vidéki közmunkák folytatásáról is döntenek

Budapest, július 17.

A kormány Budapesten időző tagjai pénteken délelőtt minisztertanácsot tartanak Vass József helyettes-miniszterelnök elnöke alatt. Ezen a minisztertanácson rendkívül fontos kérdések kerülnek tárgyalás alá.

A bolettatörvénnyel megalkotott gabonajelzalog intézménye már eddig is sok vitára adott alkalmat. A gazdasági érdekeltségek a kormány tegnap megjelent végrehajtási utasításával sem látják tisztázottnak a kérdést és ezért Wekerle Sándor pénzügyminiszter ismertetésében a holnap minisztertanácson részletesen letárgyalja a gabonajelzalog problémáját. A gazdák szempontjából ugyanis az idő már nagyon előre-

haladt, de a gazdaközönség ma még szinte teljes bizonytalanságban van abban a tekintetben, hogy bár a törvény és végrehajtási utasítás intézkedik ebben a kérdésben, tud-e hittel kapni a buzájára, vagy pedig ha pénzt akar szerezni, el kell-e adni a gabonáját, vagy be kell-e szállítani a közraktárba, vagy pedig elegendő lesz, ha a saját raktárában tartja. — Tekintettel arra, hogy a hitelezők állásfoglalása ebben a kérdésben még nincs tisztázva, a kormány határozott lépést kíván tenni, hogy ezt az ügyet a gazdaközönség és a hitelezők teljes megelégedésére véglegesen rendezze.

A minisztertanács foglalkozni fog a

legközelebb megindítandó közmunkák elrendelésével és kiadásával is. Foglalkozik ezenkívül a kormány a fővárosi és vidéki megkezdett közmunkák folytatásának kérdésével is, mert a munkanélküliség enyhítésére minden körülmények között nagyobb jelentőségű intézkedéseket kíván tenni. Bethlen István gróf miniszterelnök, mielőtt nyári szabadságát megkezdte, az egyes reszortminiszterekkel már megtárgyalta a munkanélküliség ellen folytatott küzdelem részletkérdését és most az általa mutatott irányelvek figyelembevételével kívánják a kérdést tisztázni.

Ezenkívül az egyes miniszterek reszortügyeiket fogják ismertetni a minisztertanács előtt.

Az Interparlamentáris Unió egyhangulag elfogadta a nemzetközi kartelek és trösztök megrendszabályozására kidolgozott magyar javaslatot

Lukács György a Népszövegségnél állandó kisebbségi bizottság létesítését sürgette

London, július 17.

Az Interparlamentáris Unió ma délelőtti ülésén Pops Csicsó István román delegátus hangoztatta, hogy a keleti jóváteteleket végleg rendezik a párisi és a hágai egyezmények. A románok óhajtják a békét, de a harci készültség fenntartása legalább is olyan fontos, mint a fegyverkezés korlátozása.

Heil német delegátus a győztesek és legyőzöttek között kötött igazságtalan szerződések megváltoztatását sürgette.

Dr. Medinger, csehországi német képviselő kifejtette, hogy Csehország összes állami jövedelmeinek egyötödét katonai célokra költi és a cseh militaristák még hadügyi kiadásokat sürgetnek.

Ezután Szüllő Géza, csehországi magyar képviselő tartotta meg előadását.

A délutáni ülésen Berzeviczy Albert elnökölt. Lukács György ma-

gyar delegátus a kisebbségi védelem reformjával foglalkozott. Olyan reformra van szükség, — mondotta Lukács György, — amely lehetővé teszi a védelmet s a következőket ajánlja: A népszövegség kebelében állandó kisebbségi bizottság állítandó fel, a kisebbségi eljárásnak teljes nyilvánosság biztosítandó, a kisebbségi eljárást tegyük kontradiktorkussá. A kisebbségi panaszok kötelező tárgyalása illesse meg minden népszövegségi tagot, tehát a kisebbségeket is. A népszövegség tanácsa ellenőrizze a kisebbségi védelmi szerződések tiszteletben tartását.

Báró Sztéryni József a nemzetközi kartelek és trösztök ellenőrzésének kérdéséről beszélt. Az Unió gazdasági és pénzügyi bizottság részletes tanulmányai alapján arra a megállapításra jutott, hogy a kartelek és trösztök bár egészségeiken alakulnak is lehetnek, alapjában véve nemcsak természetes alakulata

a gazdasági életnek, hanem sok esetben a termelés szervezésének nélkülözhetetlen eszközei is lehetnek, amelynél fogva azok elismerése meg nem tagadható.

A bizottság megállapította azt is, hogy a kartelleknek és trösztöknek a fogyasztók és munkavállalók érdekei elleni visszaélések nemcsak kizártaknak nem tekinthetők, sőt könnyen fordulhatnak elő. Ennélfogva azoknak szabályozása szükséges, hogy esetleges visszaélések lehetőleg megakadályoztassanak, vagy legalább is megnehezítettessenek. Jóllehet, az eddigi tapasztalatok a kartellek és trösztök ellenőrzése tekintetében nem nagyon biztatóak, a gazdasági és pénzügyi bizottság azon a véleményen van mégis, hogy az állam, a kormány nem zárkozhatik el a kérdés törvényes szabályozása elől és pedig annival kevésbé, mert a fogyasztók tekintélyes sora, elsősorban a mezőgazdaság a maga súlyos hely-

zetének oka gyanánt a kartelleket és trösztöket teszi meg, miáltal tökéletes gátat támasztanak a mezőgazdaság és az ipar közzé.

Szterényi beszéde végén részletes javaslatot terjesztett elő, amelyet a konferencia elfogadott. A javaslat az: Az interparlamentáris unió XXVI. konferenciája kijelenti, hogy a kartellek, trösztök és hasonló alakulatok a gazdasági élet előtt természetes alakulatok s mint ilyenek nem utasíthatók el. Minthogy azonban ilyen egyesülések kihatással közérdekű és állami szempontokból károsak is lehetnek, azoknak szabályozása szükséges. Ezeknek szabályozását

nem szabad a gazdasági életre való olyan beavatkozás alá venni, ami annak szabad fejlődését veszélyeztetné, hanem az csak a visszaélések megszüntetésére szorítkozhatik. Az interparlamentáris unió XXVI. konferenciája ajánlja csoportjainak, hogy ilyen értelemben tegyenek kormányaiknak előterjesztést.

Szterényi előadói jelentése után több delegátus szólott hozzá, valamennyien helyeselték a javaslatot, csak a román delegátus vádolta Szterényit politizálással. Szterényi József javaslatát a konferencia egyhangulag elfogadta.

Eredményteljes biztatnak a vizumkönnyítések ügyében megindult tárgyalások

Budapest, július 17.

Az érdekeltségek részéről már régóta folyik a mozgalom, hogy a kormány az idegenforgalom fokozása érdekében tegyen jelentős könnyítéseket az utlevélszerzés és a vizum kérdéseiben.

Az általános óhaj odairányul, hogy a vizumot teljesen töröljék el. Magyar részről eddig csak Olaszországgal, Ausztriával, Németországgal és Svájcjal szemben törölték el a vizumokat és egyelőre nincs sok kilátás arra, hogy a többi állammal való forgalomban is megszüntessék a vizumkényszert.

A gazdasági érdekeltségek azt javasolták a külügyminiszteriumnak, hogy ha nem is törlik el teljesen a vizumot, legalább 50 százalékos kedvezményt adjanak a magyar vizum megszerzésénél a Magyarország felé utazó idegeneknek.

Terv szerint a Magyarországra

utazó idegenek igazolványát, ugynevezett tesserát kapnának, amely a határátlépésre, vizum nélkül jogosítana és módot adna a Magyarországra utazó idegennek arra, hogy a tessera felmutatásával itt 50 százalékos kedvezményt szerezze meg a vizumot.

Minthogy Magyarországnak jelenleg a vizumdíjakból kerekén 3 millió pengő az évi jövedelme, másfél millió pengő jövedelemről kellene lemondania és éppen ezért belevonták a tanácskozássokba a pénzügyminisztert is.

A pénzügyminiszter nem gördített akadályokat ennek a megoldásnak az életbeléptetése elé és rövidesen újabb tanácskozássokat fognak tartani ebben az ügyben, azután pedig az érdekeltségeket meghívják egy szűkebb ankétára, amelyen azután megbeszéljék a végleges döntést a vizumkönnyítések kérdésében.

A spanyol király elütött autójával egy magánautót

London, július 17.

Alfonz spanyol király autója a királyi palotából jövet összeütközött egy magánautóval. A király autójának ablakai összetörték, de sebesülés nem történt. Alfonz király kiugrott az autójából és azonnal a

magánautóhoz sietett és az autóban ülő hölgynek bemutatkozva, sajnálkozását fejezte ki a történetek felett. Az elősiető rendőrnek pedig átadta a névjegyet, mely után autójával továbbment.

A debreceni Tábla által életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkos unoka büntetését helybenhagyta a Kuria

A gyilkos a temetőben verte agyon a nagyapját

(A Debreceni Újság tudósítójától.) Kutas Lajos dombrádi gazdálkodó és felesége évek óta közös portán élt mostohalányával, Kántor Istvánnéval, akinek férje elhalt és azután

Berenesi Sándor gazdához ment feleségül. Ebből a házasságból két gyermeke született, Berenesi Sándor és Géza.

Mikor az öreg Kutas Lajosné, a fiatalasszony édesanyja három évvel ezelőtt elhalt, örökös perpatvar színhelye lett a közös porta, amelyen időközben legényné serdültek a Berenesi-félek. Az öreg Kutas az itálra vitte magát. Az amerikai magyar, szorgalmas munkával szerezte a mikor vagyonát, durván, rosszul bánt leányával és mostoha unokával, ütötte, verte őket. Berenesi Sándor ekkor elhatározta, hogy leszámol vele.

Mostoha nagyapjának az volt a szokása, hogy részeg fővel elhunyt felesége sírjához ment és ott imádkozott. Egy ilyen alkalommal Berenesi megleste s a magával vitt ten-

gelyvéggel a temetőben, a sír mellett agyonverte nagyapját. Berenest a nyíregyházi törvényszék szándékos emberölés címén annakidején tizenkét évi fegyházbüntetésre ítélte, de öccsét és anyját, akiket az ügyesség bűnrészességgel vádolt, a bíróság felmentette. A debreceni Tábla gyilkosság büntetőjében mondotta ki bűnösnek Berenest és ezért életfogytig tartó fegyházra ítélte. A Kuria szüneti tanácsa ma jogerőre emelte a debreceni Tábla ítéletét.

Bethlen István gróf üzenete a németekhez

A német birodalmi kancellár baráti nyilatkozata a magyarsághoz

Köln, július 17.

A Kölnische Volkszeitung, amely mindig a barátság és rokonszenv hangján foglalkozott a magyarországi eseményekkel, a Szent Imre év alkalmából legutóbbi számában külön mellékletet szentel Magyarországnak. A lap egymásmellett közli Horthy Kormányzó és Hindenburg birodalmi elnök, Bethlen István gróf miniszterelnök és Brüning birodalmi kancellár fényképeit, továbbá több jól sikerült felvételt Budapestről és a magyar népeletről vett jelenetekről. Vezetőhelyen közli a lap gróf Bethlen István miniszterelnök a németekhez és Brüning birodalmi kancellárnak a magyarsághoz intézett üzenetét. Gróf Bethlen István üzenete a következőképpen szól:

Kölcsonös kulturális hatások, gazdasági kapcsolatok és a közös szenvedés és öröm hozták közel egy-

máshoz a multban a magyar és a német népet. Ennek a jövőben is így kell lennie. Az anyagi és szellemi javak kölcsönös kicserélése, a közös ideálok, a becsületről vallott azonos felfogás, a mindkét népben meglévő érzék a szép, jó és magasztos iránt, ezek fogják a két népet az igazságért folytatott küzdelemben a jövőben is testvéreleg összekötözn.

Brüning birodalmi kancellár üzenete így szól:

A magyar és német nép barátságban él egymással, melyet a közös sors mélyített el. Ezért őszinte szívvel kívánjuk, hogy azok a hősi erőfeszítések, amelyeket a magyar nép talpraállása érdekében kifejt, a legteljesebb sikert érjék el és boldog jövőt biztosítsanak neki.

A lap több cikket közöl, amelyek Magyarország politikai és kulturális viszonyait ismertetik.

Elsimult a konfliktus Hindenburg és a porosz miniszterelnök között

A birodalmi elnök részt vesz a rajnai ünnepségeken

Berlin, július 17.

Az a kavardóság, amelyet Hindenburg elnöknek a rajnai ünnepségeken való részvételt lemondó levele idézett elő a német politikai életben, mára elsimult. A Stahlhelm-konfliktust a porosz kormány a birodalmi elnök kívánságaihoz képest intézte el, aminek folytán Hindenburg úgy határozott, hogy most már részt vesz a Rajnavidék felszabadulása alkalmából rendezett poroszországi

ünnepségeken. Wiesbaden polgármestere hivatalos értesítést kapott, amely szerint az elnök úgy Wiesbadenben, mint a többi felszabadult városokban rendezendő ünnepségeken résztvesz. — Hindenburg elnök tegnap este a Stahlhelm-konfliktus elrendezése után szükkörű békítési vacsorát adott Braun porosz miniszterelnök tiszteletére. A vacsorán Brüning kancellár is résztvett.

TARLOTÚZ A KISMACSON ÉS A CSAPÓ-UTCAI TEMETŐBEN

(A Debreceni Újság tudósítójától.) Tegnap délután telefonon keresték a tűzoltóságot, mert a járókelők észrevették, hogy a Csapó-utcai temetőben a bokrok és a füves részek a nagy szárazság következtében kigyulladtak és nagy területen égtek. A tűzoltóság Relák Tamás parancsnokkal kivonult és a tüzet rövid munka után teljesen eloltotta. Ugyancsak tegnap Kiss Lajos által orvos kismacsi birtokán a tarló gyulladt ki, de a debreceni tűzoltók ezt is hamarosan eloltották. Kár egyik esetben sem történt.

AZ IDEGBETEG ASSZONY SZÖRNYŰ ÖNGYILKOSSÁGA

Budapest, július 17.

Schweiger Zsigmond elektrotechnikai kereskedő testvére, Császár Viktorné néhány héten át az Új Szent János-kórház elmeorvosok osztályán tartották. Az orvosok azt tanácsolták a kereskedőnek, hogy a beteg lelkiállapotának megnyugtatósára sokkal jobb lesz, ha odahaza ápolják. A 60 éves idegbeteg asszonyra elgyáztott is a család. Ma reggel Schweigerné bevásárolni ment. Ezt az alkalmat felhasználta a beteg asszony, bezárkózott a fürdőszobába.

beült a fürdőkádba, denaturált szeszszel leöntötte és felgyújtotta magát. A házbelieknek úgy kellett ráörtni az ajtót. Haldokolva szállították a Rökus-kórházba.

A ZEPPELIN FÉLBESZAKITOTTA SARKI UTJÁT ÉS HAZAMEGY

A Graf Zeppelin a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt váratlanul félbeszakította északsarki utját és miután Lehmann kapitány az utasokkal megállapodott, az óriási légió Franciaországon keresztül visszatér Friedrichshafenbe. A ma reggeli jelentés szerint a Graf Zeppelin már elhagyta Svédországot. Az utasok között van Nobile ezredes is, akinek ezúttal mint utasnak nem sikerült a feladatok elvégzése.

Padlólakk

legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón k a p h . . .

STERN festéküzletben

Debrecen, Piac-u. 10. (Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogai, pánting, egérirtó megbízható minőségben kaphatók

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS

SAKSZERŰEN

ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Piac-utca 79. szám.

Az ítélőtábla Vay Kázmér miniszteri tanácsos és Halasy Géza építész letartóztatása mellett döntött

Tartani lehet a gyanúsítottak szökésétől, mondja a Tábla döntésének indokolása — Tovább nyomoz az ügyészség a hatalmas bűnyűben

Budapest, július 17.

Az ítélőtábla szüneti tanácsa ma délelőtt hozta meg Vay Kázmér és Halasy Géza ügyében döntését, amelyet már napok óta nagy érdeklődéssel várt az egész közvélemény.

Körülbelül fél óra hoztat tanácskozott a szüneti tanács, amelynek Keresztesi Gyula elnökön kívül dr. Miskolczy Ágost és dr. Rubert József táblabírák voltak tagjai.

Egy órákor ért véget a tanácskozás, ekkor hozta meg a döntését a Tábla Vay Kázmér és Halasy Géza további fogvatartása ügyében.

A Tábla döntése úgy szól, hogy a vádtanács döntését hagyja helyben, vagyis úgy Vay Kázmér, mint Halasy Géza továbbra is letartóztatásban maradnak.

Az indokolás lényege az, hogy gyanúkok forognak fenn arról, hogy úgy Vay Kázmér, mint Halasy Géza elkövetették a terhükre rótt bűncselekményt és a büntetés előrelátható nagyságára való tekintettel — mondja az indokolás — alaposan tartani lehet Vay Kázmér és Halasy Géza szökésétől is és így fenn kellett tartani az előzetes letartóztatásukat.

Az indokolás

A táblai döntés indokolása részletesen kifejti, hogy miért kellett a fogvatartást fenntartani. Az ítélőtábla döntése a következőképpen kezdődik:

A királyi ítélőtábla úgy találta, hogy a vádtanács helyesen változtatta meg a vizsgálóbírók azt a végzését, amelyben Vay Kázmér és Halasy Géza szabadlábra helyezte.

Tévedett a vizsgálóbíró ugyanis, — mondja az érdekes indokolás, — akkor, amikor a terheltnek előzetes letartóztatását megszüntette azaz az indokolással, hogy a bizonyítékok nem elegendő nyomósak és megnyugtatók.

Az ügy érdemével kapcsolatban a ténykérdés a szóbeli főtárgyaláson döntendő el. Az ítélőtábla főtárgyalásán az, hogy a bűnvádi perrendtartás 1. §-nak 1. bekezdéséhez alkalmazkodva, megvizsgálja azt, — hogy a felmerült bizonyítékok tekintetében alkalmasak-e ezek a bizonyítékok az előzetes letartóztatást elrendelő ügyészi végzésben foglalt gyanúkok felkeltésére. Figyelemre méltónak tartotta a Tábla Littke Kázmér vallomásának azt a részét, hogy ő Halasynak nagyobb összegeket adott át a makói építkezések elnyerésére és sima lebonyolítására. Tette ezt Littke abban a tudatban, hogy Halasy Vaynak juttatja el a pénzt.

Folytatólagosan Littke azt adta elő vallomásában és azt a vallomását a szembesítés során is állandóan fentartotta, hogy tőle Halasy az építkezések lebonyolítása után 3 százalékos részesedést követelt azzal az indokolással, hogy „ebben benne van már Kazi is”.

Ellentmondást vagy ingadozást a Tábla Littke vallomásában nem észlelt, Halasy Géza és Littke Kázmér vallomása közt az összeg nagyságára nézve eltérés van ugyan. Halasy vallomásában viszont azt adta elő,

hogy ő ezeket az összegeket és ezeket a részesedéseket Vay Kázmér személyének elvitte nélkül, a saját részére mint tervező építész részére, a szakma szerinti szokások szerint kérte és vette át, azt azonban nem tagadta ő sem, hogy a nyomozás kezdetén fekeresté Littkét és közölte vele, hogy neki adott pénzekről hallgasson, mer akkor ő vagy Kazi agyonlövi magát.

Kapcsolatok Vay Kázmér és Littke között

Littke Kázmér önmagát is terhelő vallomása, támogatja Lünhnsdorfi Ferencnek az a vallomása, hogy Littke a fogságban a Vay-val kapcsolatos ajándékozások az előzők szerint adta elő. Valássy tanu vallomása szerint is Littke előtte Halasynak Vay-val való kapcsolatára célzott.

Arra vonatkozóan, hogy Halasy Géza átadta-e Vay Kázmérnak az a vallomást, hogy azoknak az építkezéseknek ügye, amelyeknél Halasy tőle előzetesen pénzt kért, sokkal simábban és könnyebben folylt, könnyebben történt az összegek kitalálása.

Ilyen volt a 30.000 ezer pengős felülvizsgálati összeg is. Balássy tanu viszont arról tett vallomást, hogy Littke és Vay Kázmér feltűnő jóindulatát élvezte és hozzá mindenkor a belügyminisztériumi referenseket megelőzően juthatott be.

Fontosnak tartotta még a Tábla azt is, hogy a Littkénél tartott házkutatás alkalmával bizalmas jelzésű leveleket találtak, amelyekben Vay Kázmér őt feltétlenül jóindulatáról biztosítja és ígérget tesz arra, hogy mindent el fog követni, hogy Littke nyírtjeel az építkezést.

Ezek a levelek a szokástól eltérően nem géppel, hanem kézzel voltak írva. Nem hagyta figyelmen kívül a Tábla azt a jelenséget sem, hogy ezek a levelek a későbbi házkutatás során már nem voltak feltalálhatók.

Súlyt tulajdonít továbbá az ítélőtábla annak is, hogy Vay Kázmér különböző mulatóhelyeken jóvedelmével arányban nem álló muatozásokat folytatótt.

A tábla érdekes indokolása a következőképpen végződik:

Ezeknek az adatoknak megállapítása után mérlegelte a királyi ítélőtábla azt is, hogy 30.000 pengő egyezségi összeg Vay Kázmér részére a szabályszerű számviteli tárgyalás nélkül utaltatott ki és a királyi kincstár részére kifizetett anyagok árát ebből nem vonták le.

Auguszt József letartóztatását fenntartotta a vádtanács

Csütörtökön döntött a vádtanács Auguszt Józsefnek, az építkezési panama negyedik letartóztatottjának sorsáról. Mint ismeretes, Augusztot megvesztegetés bűntette miatt tartóztatták le. A vizsgálóbíró minap tárgyalta Auguszt ügyét és az építési vállalkozó részletes kihallgatása

után úgy döntött, hogy előzetes letartóztatását fenntartja.

Auguszt védője felelőbezt jelentett be a vizsgálóbíró döntése ellen és így került ma az ügy a vádtanács elé. A vádtanács több órai tanácskozás után Auguszt József letartóztatásának fentartása mellett döntött. — Az indokolás szerint alapos a gyanu, hogy Auguszt József a terhére rótt megvesztegetéseket elkövette és ezért további fogvatartását el kellett rendelni.

Tovább nyomoz az ügyészség

A királyi ügyészségen nagy erővel folyik tovább a nyomozás a különböző építkezési panamák ügyében. A nyomozás most kétirányú. Az egyik rész Vay Kázmér előéletét igyekszik tisztázni. Erre vonatkozóan a napokban valószínűleg kihall-

Írógép

teljesen kifogástalan, strapabíró, „Ideál” márka

eladó.

esetleg bére kiadó hosszabb időre. Érdeklődni a Debreceni Ujság kiadóhivatalában lehet.

gatja az ügyészség Vay miniszteri tanácsos feleségét is. A másik irány, amelyben a nyomozás folyik, az, hogy azoknak az építkezéseknek az elszámolásait tisztázzák, amelyek eddig még nem kerültek az ügyészség elé. Ki fogják hallgatni azokat a vállalkozókat is, akik az építkezésekben résztvettek, de kihallgatják összes alkalmazottaikat is. Előreláthatóan ezeknek a kihallgatásoknak eredményeképpen egy-két napon belül még újabb szenzációs letartóztatások lesznek.

Földrengés Egerben

de kárt nem okozott

Eger, július 17.

Ma délelőtt pontban félkilenc órákor három másodpercig tartó földrengést éreztek Egerben, amelyet déli irányból földalatti moraj kísért.

A földrengés tulajdonképpen csak egyetlen lökés volt s egyelőre nem tudják megállapítani, hogy előrengés volt-e ez, amely egy esetleg bekövetkező nagyobb rengés előjele, vagy ugynevezett utórengés. 1925 február 31-én az emlékezetes egrői földrengés alkalmával is jelentkezett ilyen földrengés, a mostani földrengésről azonban e pillanatban még nincs tiszta kép.

Érdekes, hogy a földrengést Egerben a Csiky Sándor-utcában mindig

az vezeti be, hogy egy-két nappal előbb a pincék megtelnek vízzel. Így történt ez minden földrengés alkalmával. A mai földrengés kárt nem okozott.

Rabcsák József városi műszaki tanácsos értesítette a földrengéstani intézetet a reggeli földrengésről, amelynek fészke valószínűleg ismét Ostoros környékén van.

Svájcer Istvánnak, a földrengéstani intézet főgeológusának véleménye szerint ugyanis minden 13 vagy 33 esztendőben szokott megismétlődni Egerben a nagyobb földrengés. Minél sürűbben éreznek földrengéseket, azok ereje annál kisebb.

Székesfehérvár közgyűlése tudomásul vette dr. Zavaros Aladár polgármester és Vargha Elemér műszaki főtanácsos felfüggesztését

Ma délután 4 órára hívta össze Széchenyi Viktor gróf főispán Székesfehérvár törvényhatósági bizottságát, hogy bejelentse azt a tény, hogy Zavaros Aladár dr. polgármester és Vargha Elemér műszaki főtanácsos a közszállításon és közmunkáknál mutatózó visszaélések gyanúja alapján állásuktól felfüggesztettek. Ugy a kisgyűlésen, mint a nagygyűlésen a bizottsági tagok majdnem teljes számban jelentek meg.

A főispán bejelentése után Csizsárik I. Emil dr. főjegyző jelentette a megtörtént intézkedéseket, amely szerint a polgármesteri hivatalt ő, a műszaki hivatalt pedig Szatmári István műszaki tanácsos veszi át. Kitért arra a körülményre, hogy a műszaki hivatal átadása után bizonyos iratokat elégettek. A főispán intézkedé-

sére az égetés közben megjelent Kis-teleky Károly városi főügyész megállapította, hogy nem iratokat, hanem hasznavehetetlen nyomtatványokat gyújtottak meg a kályhában, de ezeknek további elégetését megszüntette. Bejelentette még, hogy távirati intézkedést kér aziránt, hogy Simon Sándor, a szabadságra távozott polgármester azonnal térjen vissza és vegye át a város vezetését. Közölte még azt is, hogy Vonnich Ferenc dr. bajai polgármester a kiküldött vizsgáló biztos s a miniszteri számvizsgáló kíséretében szombaton érkezik Székesfehérvárra és azonnal megkezdí a vizsgálatot. A közgyűlés a bejelentéseket tudomásul vette. A főispán az ülést azzal zárta be, hogy reményli, hogy a két tisztviselőnek sikerülni fog magát teljesen tisztázni a vádak alól.

„Erzsébet Kiralyné Szálló”
Budapest, IV. Egyetem-utca 5. szám.
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)

60 éve a fővárosi és uri középosztály találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az Étterem és Kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legrészebb sörözője.
POLGARI ÁRAK.
SZABÓ IMRE, tulajdonos.

Megszűnik az erdélyi katolikus Status gyulafehérvári gimnáziuma

Majláth püspök könnyezve jelentette be a szószékről a híres tanintézet megszűntetését

Marosvásárhely, júl. 17. Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök körútján tegnap Marosvásárhelyre érkezett. A püspök tegnap délelőtti prédikációja során könnyezve megmagasztaltan bejelentette, hogy a gyulafehérvári római katolikus gimnáziumot megszüntetik. A megdöbbentő elhatározás oka egyrészt

az anyagi erők hiánya, másrészt az a tapasztalat, hogy a kikerült diákok az intellektuális pályákon nem tudnak elhelyezkedni. A gimnázium helyébe ipariskolát létesítenek. — Hasonló válság előtt áll a ferencesek 145 esztendeje fennálló elemi iskolája is.

Diplomáciai eljárás indul egy hazatért magyar hadifogoly borzalmas állításai ügyében

(A D. U. tudósítójától.)

Csiki István maroshegyi gazdálkodó a napokban érkezett vissza fahuzára és azt a megdöbbentő hírt közölte, hogy Franciaország deportálta helyén, a guyanai Ördög-szigetek társaságában számos magyar hadifogoly szíriáztat. Csiki István is 15 évet töltött el ezekben a bányákban. A külügyminiszeriumnak nincs tudomása

arról, hogy Franciaországban erőszakkal visszatartott magyar hadifoglyok lennének.

Emek ellenére a kérdés felett nem térnek napirendre és az ügyben a megfelelő lépéseket haladéktalanul megteszik, annál is inkább, mert a magyar kormány megvan rá a módja, hogy az ügyben teljesen hitelen és pontosan tájékozódjék.

Kisebbségek harca a szerb diktatura ellen

Bomlás fenyegeti a Kisebbségek Nemzetközi Konferenciáját

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A napilapok megemlékeztek az angol alsóház 68 képviselőjének emlékiratáról, amelyben felhívták kormányuk figyelmét a nemzeti kisebbségek szenvedésére és hangoztatták annak a szükségességét, hogy a Népszövetség Eretén belül teljes nyilvánossággal dolgozó állandó kisebbségi bizottság állítsák fel és addig is, amíg ez megvalósulhat, követelik, hogy a kormány a szeptemberi népszövetségi ülésen bizottság küldését javasolja a kisebbségi garancia-szerződések végrehajtásának megvizsgálására és reformjavaslatok kidolgozására.

Értesülésünk szerint ez a memorandum csak egyik megnyilvánulása annak a kétségtelen érdeklődésnek, amely angol részről a kisebbségi probléma iránt az utóbbi időben általában megnyilvánul. Így az angol Balkán-bizottság nem rég érintkezésbe lépett a szerbiai kisebbségek emigrált vezérével, akitől részletes, tárgyilagos információt kért a kisebbségi sorsban élő testvéreikről. Ugyanakkor felhívta az angol kormány figyelmét arra, hogy a balkáni helyzet veszélyezteti a világbékét és sürgős nemzetközi intervencióra van szükség.

Kétségtelen, hogy a kisebbségi probléma iránt való ez az érdeklődés nagymértékben fokozta éppen a szerb kisebbségi csoportoknak fellépése, úgy-hogy ezt az esztendő a szerb diktatura ellen való akció esztendejének lehet nevezni.

Krnyevics, az emigrált horvát vezér két alkalommal is felkereste a Nemzetek Szövetségének Főtákkarságát petícióival, melyekben a Maček-pórról s a horvátok siralmas helyzetéről tett részletes jelentést. A petíciókat azonban csak mint információs anyagot kezelhette a Nemzetek Szövetsége, mert a horvátok nem tartoznak a kisebbségek közé s így sérelmeiket a Kisebbségi Osztály egyáltalán nem teheti tanulmány tárgyává.

Amellett Krnyevics ügyesen meg- szerkesztett kommunikációkat ad ki a Genfben levő sajtótudósítók részére, melyeknek, ha egyelőre pozitív eredményük nincs is, mégis nagy jövőt jósolhatunk. A „GRIC“ — ez a bullettin címe — két nyelven jelenik meg, francia és németül s a kiadásért Iván Kodanic felelős. Rövid, távirati stílusban írt tudósításának két hivatásuk van: egyrészt információképpen szolgálhatunk a Nemzetek Szövetsége Kisebbségi Osztályának, mely eddig csak

szerb hivatalos körökből szerezte be információit, másrészt pedig a napilapokat is felvilágosítja a szerbiai helyzetről.

A szerbiai helyzet felbomlással fenyegeti a Kisebbségek Nemzetközi Konferenciáját is. Wilfan, az elnök, aki az olaszországi szlovén kisebbségeket képviseli, elfogadta a konferenciával azt az elvet, hogy csak a kisebbségeket tartalmazó államból jövő képviselők vehetnek részt a konferencián. — Ezzel a feltétellel akarták ugyanis megakadályozni azt, hogy a különféle emigrációk beleavatkozzanak a kongresszus működésébe. Jelenleg azonban az a helyzet, hogy Wilfan már három éve nem mehet vissza Olaszországba, tehát kimeríti az emigráns fogalmát alkotó összes feltételeket.

Ezt a körülményt akarják felhasználni a szerbiai bolgár kisebbségek képviselői is arra, hogy magukat a kongresszuson képviseltesék. — Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy miután a szerb kormány arra a hivatalos álláspontra helyezkedett, hogy a jugoszláv állam keretén belül élő bolgárok mind szerbek s hogy jugoszláv területen nincsenek bolgár kisebbségek, Wilfan indítványára a kongresszus ezt a kisebbséget nemlétezőnek tekintette és jelentkező képviselőit nem vette fel a tagok sorába. Ha a kongresszus szeptemberi ülése alkalmával sem fog elintéződni kedvezően a felvételi kérdés, a bolgár kisebbségek képviselői akciót indítanak egy újabb kisebbségi kongresszus megszervezésére, mely viszont a szerb kisebbségek képviselőit fogja kizárni tagjai sorából. Ismeretes, hogy a lengyel kisebbségek máris ki-leptek a kongresszus kebeléből, mert a német befolyást nem helyeselték. A tervbe vett új alakulat megszervezése esetén a Wilfan elnöksége alatt álló csoport lényegesen veszítene jelentőségéből, ami, egyesek véleménye szerint, a kisebbségek érdekeinek nem is lenne ártalmára.

Nagy feltűnést keltett az a petíció is, amelyet a szerb diktatura ellen adott be a Főtákkarsághoz szerb állampolgárságu, de az albán kisebbséghez tartozó három ferencendi barát. Don Bisak János, Don Kurti István és Don Gashi Lajos a jugoszláviai albán katolikus egyház nevében fordultak a Nemzetek Szövetségéhez, annak sürgős közbeavatkozását kérve az ottani katolikusok érdekében. A petíció már csak azért is fontos, mert az az első eset,

Nem alkalmi vétel

hanem állandóan olcsón árusítom a

műselyem harisnyát!

Saját gyártmány hibátlan P 1.90, hibás 1.50
Bomberg selyem harisnyát kis hibával P 2.50
Férfi strapa zoknit páronként —.40 fillér
Prima selyem nadrág hibátlan P 2.90

Cipő osztályban

állandóan vannak egyes párok leszállított olcsó árakon.

Benyáts Emil áruháza Debrecen.

amikor az albán kisebbségek szerb területre adnak be petíciót. Eddig ennek a kisebbségnek az érdekében csak az albán emigráció lépett közbe, most azonban szerb területen élő kisebbségi vezetők vettek maguknak bátorságot

arra, hogy híveik érdekeit a Főtákkarság előtt képviseljék. A petíció főként a szerb hatóságok által meggyilkolt Chetchev ferencendi barát ügyét tárgyalja.

Rendkívül rossz kukorica és burgonya-termés várható

a szárazság miatt

(A D. U. tudósítójától.)

A gabonatermés ma ismét a tükörcsükhöz közel áll. A legújabb közlések szerint a kukorica és burgonya termés várhatóan rendkívül rossz lesz a tavalyihoz képest. A gabonatermés ma ismét a tükörcsükhöz közel áll. A legújabb közlések szerint a kukorica és burgonya termés várhatóan rendkívül rossz lesz a tavalyihoz képest.

hol állítólag csak fele lesz a tavalyi termésnek.

Hangoztatják a jelentések azt is, hogy nemcsak a tengeri terméskilátásai romlottak meg az utóbbi napokban, hanem a burgonya is nagyon szűkös lesz, mert a szárazság miatt a korai burgonyánál póttermés várhatóan kevés lesz, a késői burgonyára vonatkozóan pedig szintén napról-napra csökkenő mennyiségű termés várható.

A gabonatermés ma ismét a tükörcsükhöz közel áll. A legújabb közlések szerint a kukorica és burgonya termés várhatóan rendkívül rossz lesz a tavalyihoz képest.

Nagy verekedés a párisi városházán a „budapesti tanulmányut“ miatt

Páris, július 17.

Tavaly történt, hogy több párisi városatyja és községi tanácsos ellátogatott Budapestre azon a címen, hogy „tanulmányozza Budapest városi intézményeit“. A derék demokráta és nacionalista urak természetesen nem a maguk, hanem a francia főváros költségén tették meg ezt a kéjuthoz hasonló tanulmányutat, a mellett pedig kiderült azt is, hogy nem egyedül utaztak, de nem is a családtagjaikkal.

Emiatt az utazás miatt aztán párisi botrány kerekedett Párisban. A francia városatyák még a Gellért-szállóban bankettek, mikor a párisi község tanács ülésén egyik interpelláció a másik után hangozott el a „budapesti kirándulás körülményei“ költségéről. Mikor aztán a párisi városatyák visszaérkeztek Budapestre, nem is mertek a Gare de l'Estig utazni, hanem egy külvárosi pályaudvaron elláttak a vonatból. A városi közgyűlés bizottságot küldött ki a költség számlák és az előzetesen kiutalt költségek felülvizsgálására, de a bizottság még a mai napig sem terjesztette be jelentését. A minap aztán előzölötték a párisi városháza üléstermének karzatait a nyomorúságos fizetési városi hivatalnokok, akik felháborodtak azon, hogy a nagyfizetésű tanácsstagok föl akarják emelni a saját illetményeiket. A tanácskozás köz-

ben egyszerre csak megszólaltak a karzatok.

— „Banditák! Rablók! Tolvajok!“ és hasonló kiáltások hallatszottak.

A község tanács elnöke, de Castellano ur idegesen rázta az elnöki csengőt, de a láрма egyre nagyobb lett. Egyszerre csak belesívöltött egy éles hang a terembe:

— Budapest! Budapest!

És utána egy egész kórus bömbölte, zugta:

— Budapest! Budapest!

A helyzet elengéséhez tartozik az, hogy a népszerű publicista, Clément Vautel hosszabb cikksorozatban támadta a párisi városatyák kirándulását „Le Voyage de Budapest“ címmel és ennek a cikksorozatnak a leleplezési ajzották föl a soványfizetésű városi hivatalnokok haragját.

De Castellano elnök, nem tudván végét vetni a lármának, örökkel tuskoltatta ki a zajongókat, ami nagy tumultus közben ment végbe. Jellemző azonban, hogy a városatyák nem merték fegyelmet indítani a tüntető hivatalnokok ellen, pedig egyikük-másikuk úgy elragadtatta magát, hogy némely gálans kalandjairól és költségeiről hírhedt városatyát a folyosón tetteg inzulált. Ez lett a vége a „budapesti szép napok“-nak.

Tíz év után ismét aktív a külkereskedelmi mérlegünk

Gazdasági előnyt jelent számunkra a magyar-olasz barátság — Romlott a MAV. mérlege

Budapest, július 17.

Most jelent meg a Pénzügyi Központnak az ország gazdasági viszonyait ismertető jelentése, mely — sajnos — csak a külkereskedelmi forgalomról mond vizsgálatot, amikor megállapítja, hogy ez év első negyedében külkereskedelmi mérlegünk 21.5 millió pengő aktív egyenlőssel zárult.

Tíz esztendő óta ez az első eset, hogy az első évnegyeli külkereskedelmi mérlegünk aktív. A jelentés árucsoportok szerint részletezve is foglalkozik a forgalommal. Az építkezés ellanyhulásával magyarázza a főimportnak 5.6 millió métermázsáról 3.8 millió métermázsára való csökkenését. Az ipari szénfogyasztás gyengülése az egyik oka annak, hogy szénbehozatalunk 2.4 millió métermázsáról 1.1 métermázsára esett vissza. Erősen csökkent a nyersvas és a nyersfémek importja. Ezek mind olyan jelenségek, amelyek együttesen a magyar ipar erős pangását bizonyítják. A múlt év első negyedében 351 személyautót hoztunk be külföldről, az idén csak 110-et. Külkereskedelmi forgalmunk aktívítása különösen Ausztriával és Olaszországgal szemben erősödött számottevő mértékben.

Aktív egyenlegünk Ausztriával szemben ugyanis 18.1 millió pengőről 4.7 millió pengőre, Olaszországgal szemben pedig 1.4 millió pengőről 11.1 millió pengőre nőtt. Nem volt tehát igazuk azoknak a baloldali köröknek, amelyek az oszár-magyar barátság eredményeként gazdasági kiszolgáltatottságunkat jósolták. A két nemzet baráti kapcsolata kétségtelemül gazdasági előnyt jelent számunkra.

Az államvasutak személyforgalma első negyedében 3.93 százalékkal emelkedett, áruforgalma azonban 13.1 százalékkal csökkent. Ez az igen jelentős visszaesés is a nehéz gazdasági viszonyokkal magyarázható.

Közi a jelentés az államvasutak 1929 júliusától 1930 márciusáig terjedő időre szóló üzleti eredményét is. Az előző esztendő hasonló időszakában 215.832.412 pengő volt a kiadás és 229.857.549 pengő a bevétel. Most 220.953.295 pengő a kiadás és 222.183.458 pengő a bevétel; az üzleti felesleg tehát 14.025.137 pengőről 1.230.163 pengőre esett vissza.

Az ipari termelés konjunkturális nullámvonalának az az ellanyhulása, amely a múlt év második felében volt észrevehető, 1930-ban tovább folytatódott. Csökkent a vasérc-termelés, a frissítendő nyersvas és nyersacél termelése. Emelkedett azonban az öntödei nyersvas fogyasztása. A széntermelés az idei év első negyedében 2.2 millió métermázsával volt kevesebb, mint tavaly, a fogyasztás pedig 3.6 millió métermázsával esett vissza. Az építkezéssel kapcsolatos iparágak foglalkoztatás nem kielégítő, mert az új kumpányban az építkezési tevékenység, mondhatni, a minimálisra csökkent. Tovább romlott a műtrágyaipar foglalkoztatása is.

A magyar bányáipar a múlt év márciusában 46.311 munkást foglalkoztatott, az idei márciusban 44.674 munkást. A foglalkoztatott munkások száma tehát 1637-tel csökkent.

Míg azonban tavaly ugyanabban a hónapban 1,174.331 műszakot teljesi-

tettek a bányászok, addig ebben az évben csak 993.834 műszakot, 180.497 műszakkal, vagyis a múlt évben teljesített műszaknak több, mint tízszázalékkal csökkent az idén a termelés. Ez természetesen a bányamunkások kereseti lehetőségének is ugyanilyen arányú visszaesését jelenti.

Romlott a mezőgazdaság helyzete

A jelentés megállapítása szerint a magyar mezőgazdaság helyzete az év első hónapjában nem javult. A mezőgazdasági termékek piacrakhozatalából származó vásárlóerő indexszáma — az 1925—27. év megfelelő hó-

napjainak átlagát 100-zal egyenlőnek véve, — május végére 69.9-re süllyedt. A vásárlóerő indexszáma tehát az első negyedében 8.3 százalékkal csökkent.

A terményárak lemorzsolódásával szemben csak az állathizlálásnál mutatkozott egyideig bizonyos mértékű javulás, úgyhogy a sertéshizlálás rentabilitási indexe, amely a múlt év végén 89.3 volt, március végére 121.4-ig emelkedett, ettől az időponttól kezdve azonban ismét csökkenő irányzatot vett.

Igen érdekesen mutatja ki a jelentés a terményárak feltűnő lemorzsolódását a külkereskedelmi forgalom keresztül. Az 1930 január—márciusi exportárakban, az előző év azonos időszakában elért kiviteli árakkal összehasonlítva, a búzánál 10, a rozsánál 41, az árpnál 32, és a tengerinél 41 százalékos árvisztaesés lehet megállapítani.

Évi segélyt kér a várostól a debreceni hadirokkantak egyesülete

A belépőjegyes vigalmak megadóztatását is kívánják a várostól

(A Debreceni Újság tudósítójától) A Debrecenhez közel fekvő hajdu városok pár nappal ezelőtt képviselőtestületi határozatot hoztak, amelyben kimondták, hogy ezután hadirokkantjaink segélyezésére minden évben kétezer pengőt adnak. Már csaknem mindegyik városi, vármegyei és községi törvényhatóság segíti évente anyagi támogatással a hadirokkantokat. Debrecen azonban még mind ezidig nem juttatott segítséget hadirokkantjainak.

Most a debreceni rokkantok és hadiárvák is mozgalmat indítottak annak a kérésük érdekében, hogy a városi törvényhatóság évente bizonyos összeget juttasson a rokkantak részére, amely a más oldalról jövő támogatásokkal együtt módot ad majd a rokkantoknak arra, hogy szomorú anyagi helyzetükön valamit javítsanak. A város eddig csupán ingyen helyiséget adott a Csapó-utca 15. szám alatt a hadirokkantok hi-

vatala részére. Azonban ez a segítség kevés Debrecen városától, mikor a főváros 10 ezer, a Budapest környékén fekvő városok 4—4 ezer, a kisebb városok 1—2 ezer pengővel segítik évente hadirokkantjaikat. Debrecen városának is legalább 3 ezer pengőt kellene évente juttatni a rokkantoknak.

A hajdu városok most azt is kimondták, hogy minden előadást és vigalmat megadóztatnak a rokkantak javára, az ilyen címeken befolyó összegeket időről időről egy összegben fogják kiutalni a hadirokkantok egyesületének, amely a saját kebelén belül fog aztán gondoskodni a pénzek szétosztásáról. A debreceni hadirokkantok nagytábora is szeretné kieszaközölni a hatóságoknál, hogy itt is a belépőjegyes vigalmakat a hadirokkantok segélyezésére javára megadóztassák. A rokkantak ugyanis olyan kis segélyeket élveznek, amelyekből ugyyszólván még nyomorogni sem tud-

Közigazgatási bírósági döntés egy városházi petíció ügyében

Új határozataihoz tára utasították az igazolóválasztmányt, hat városaita mandátumra felelt

(A D. U. tudósítójától.) Debrecen város törvényhatósági bizottsági tagválasztások lezárása után a Hegyemei-féle balpárt néhány tagja összeférhetetlenségi kifogást emelt néhány új törvényhatósági bizottsági tag megválasztás miatt és felszólalást adtak be az igazoló választmányhoz a választás megsemmisítése érdekében. Az igazoló választmány annak idején a felszólalást elutasította azzal az indoklással, hogy még nem készült el az a szabályrendelet, amely a törvényhatósági bizottsági tagságból kizáró okokat szabályozná.

A felszólalók erre panasszal fordultak a közigazgatási bírósághoz, amely most hozta meg döntését és azt megküldötte Debrecen város polgármesteri hivatalának. A közigazgatási bíróság ítélete a következőket tartalmazza:

A közigazgatási bíróság Kertész Jánosnak és Leiter Péternek a törvényhatósági bizottság tagjává tagjává megválasztott Gödény László, Kerész László, Szöllös Ármán, Ungváry József, Sebesyén Lajos és dr. Hódy Béla megválasztása ellen beadott felszólalása tárgyában Debrecen város igazoló választmánya által hozott határozat ellen beadott panaszát tárgyalás alá véve kimondotta, hogy a panaszok felszól-

alása abból az okból, mert a törvényhatósági bizottsági tagságból kizáró okokat a törvényhatósági bizottság szabályrendelettel még nem állapította meg, nem utasítható el és az igazoló választmányt arra utasítja, hogy hozzon a felszólalás tárgyában az 1924:XXVI. t.-c. 5. szakaszában foglaltak alapulvételeivel új véghatározatot.

Az ítélet indoklása kifejti, hogy a panaszosok a megnevezettek törvényhatósági bizottsági tagokká való megválasztása ellen amint szólaltak fel, mert a nevezettek a város bérlelői, vállalkozói, illetőleg városi üzemek alkalmazottai lévén, ők a most említett kizáró okok miatt törvényhatósági bizottsági tagokká választathatók nem lettek volna.

Az igazoló választmány a felszólalást azzal az indoklással utasította el, hogy a törvényhatósági bizottság a kizáró okokra vonatkozó szabályrendeletét még nem alkotta meg és így ezidőszent nincsen olyan jogszabály, amely a felszólalásban említett eseteket kizáró okokként állapítaná meg.

A panasz ez ellen az elutasító határozat ellen irányul.

Az 1929:XXX. tc. 8. szakaszának második bekezdése azt a rendelkezést foglalja magában, hogy tör-

vényhatósági jogú városban a kizáró okokat a törvényhatósági bizottság a Budapest székesfővárosra mindenkor hatályos jogszabályok alapulvétele mellett szabályrendelettel állapítja meg.

A törvény most ismertett rendelkezéséből kitűnik, hogy a törvényhozó kizáró okokat törvényhatósági jogú városokban is akart megállapítani és hogy ennek a megállapításnak, ha ez szabályrendelet útján történik is, a Budapest székesfővárosra vonatkozó jogszabályok alapján kell történnie, ami azt jelenti, hogy lényegileg ugyanazokat a kizáró okokat kell megállapítani, melyek Budapest székesfővárosra nézve törvényes intézkedéssel már megállapítottak.

A kizáró okok megállapításának a törvényben kifejezésre jutott számdékából, valamint a kizáró okok körének általánosságban már a törvényben történt megállapításából következik, hogy addig sem lehet a kizáró okokra vonatkozó szabályok alkalmazását mellőzni, ameddig a törvényhatósági jogú városok törvényhatósági bizottsága a vonatkozó szabályrendeletet megalkotja. Természetes, hogy a szabályrendelet megalkotásáig kizáró okokul azokat kell tekinteni, amelyek az alkotandó szabályrendeletnél különben is alapul veendő jogszabályokban, vagy is ezidőszent az 1924. XXVI. tc. 5. szakaszában a székesfővárosi törvényhatósági bizottsági taggá választathatóság akadályaként felsorolva vannak.

Az, hogy a szabályrendelet megalkotásáig kizáró okok egyáltalán ne lennének és hogy emellegva törvényhatósági bizottsági tagokká olyanok is megválaszthatók legyenek, akik a törvényhatósággal közvetlen szerződési viszonyban, vagy a törvényhatóságtól függő helyzetben és így az analog törvényes intézkedések és a közfelfogás szerint is az összeférhetetlenség állapotában vannak; nemcsak a törvény nyilvánvaló célzatával, hanem a törvény ismertett rendelkezéseivel is ellentétben állanak.

A bíróság tehát úgy találta, hogy a szabályrendelet megalkotva még nincs, nem lehet akadály a annak, hogy konkrét esetben a kizáró okok fennállása mérlegelés tárgyává ne tétessék és hogy kizáró okokul a szabályrendelet megalkotásáig azokat kell tekinteni, amelyek a székesfővárosra vonatkozó jogszabályokban ilyenekként megállapítva vannak.

A város százhuszezer holdas vadászterületének bérbeadása

Debrecen város legutóbbi közgyűlését többek között szóba került a vadászati szabályrendelet módosítása is. Ez alkalommal több felszólalás után a közgyűlés elfogadta az előadói javaslatot, amely szerint a törvényhatóság mintegy 120 ezer katasztrális hold nagyságú vadászterületét a város nyilvános árverés mellőzésével is bérbeadhatja. A közgyűlési határozat ellen Zöld Aladár törvényhatósági bizottsági tag most felebbezést adott be a helygyűléshez. Felebbezésében kifogásolja, hogy ekkora terület felett így rendelkezhet a törvényhatóság. Az egyik vadászterület 250 pengőért bérelt a várostól a 120 ezer kat holdat, ami nevétségesen csak egy összeg az ennek folytán a várost nagy károsodás éri. Kéri a minisztert, hogy függessze fel a közgyűlési határozatot a változtatás meg oly módon, hogy a vadászterületet csak nyilvános árverésen adhassa bérbe a város.

ARANY
BIKA

GŐZ és KÁDFÜRDŐ

REGGEL
ESTE6-TOL
-IG

NYITVA!

OLCSÓ ARAK!
ELSŐRENDO PEDIKUR**Meg e idito szerencsétlenség
egy fehérmegyei homok-
bányában**

(A D. U. tudósítójától.)

Székesfehérvárról jelentik: Csajág község mellett a homokbányában Sebestyén József gazda homokkal rakodott szekere, miközben négyéves kislánya a part mellett játszott. A part hirtelen leomlott és a gyermeket maga alá temette. Az apa kétségbeesett igyekezett gyermekét kiásni a romok alól és eközben kapja a homok alatt lévő gyermeket érte, aki súlyos koponyasérülést szenvedett; a fehérvári kórházba szállították.

Rabbi háboru Pápán

(A D. U. tudósítójától.)

Pápán már évek óta olyan harcok dúlnak a zsidó hitközségben, melyek sokáig felkavarták a hitközség életét. Pápán a belső harc az utóbbi időben odáig fajult, hogy a hitközség kettészakadására történtek lépések. Az Országos Központi Izraelita Iroda választott bíróságot rendelt a hitközség vezetősége ellen felmerült panaszok megvizsgálására, de a hitközség a felhívás ellenére sem nevezte meg választott bíróját. Ilyen előzmények után a hitközség a múlt hónap, június 8-án rabbiválasztást tartott, amely alkalommal Grünwald Jakab bánffihunyadi rabbit választotta meg, annak ellenére, hogy az Országos Központi Iroda a választást nem engedélyezte, sőt azt a kultuszminiszter is megtiltotta. A hitközség ellenkezésének következményeképpen a kultuszminiszter felfüggesztette a pápai zsidó hitközség elöljáróságát és megsemmisítette a rabbiválasztást is. Most egész Dunántul zsidósága a legnagyobb érdeklődéssel várja a pápai rabbi-háboru végét.

**Ugy hasbarugott a ló egy kisfiút,
hogy szörnyethalt**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Halálos szerencsétlenség történt július 15-én délután az egyik Hajduböszörmény melletti tanyán. Karap István kilenc éves kisfiú itatni vitte az apja lovát. Közben a ló valami miatt megbokrosodott és a gyermeket hasbarugta. A rugás olyan szerencsétlenül érte Karap Istvánt, hogy elvesztette az eszmé-

letét, majd másnap, július 16-án nagy kínok között kiszenvedett a belső sérülések következtében. A debreceni királyi ügyészség, ahová azonnal jelentették a szerencsétlenséget, megadta a temetési engedélyt, minthogy nyilvánvaló szerencsétlenség okozta Karap István halálát s azért senkit sem terhel felelősség.

**Magáborította az üstöt és halálra
forrta magát egy két és fél éves kislány**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A nagylétei csendőrség telefonon értesítette a debreceni királyi ügyészséget arról a tragikus kimenetelű szerencsétlenségről, amelynek Szabó József nagylétei gazdálkodó két és fél éves kislánya lett az áldozat. A kislány a konyhában tartózkodott s a tűzhely közelében játszott, amelyen hatalmas üstben víz forrott. Egy őrizetlen pillanatban a kislány felkapaszkodott a tűzhelyre s véletlenül magára rántotta a nagy fazekat, amelynek egész tartalma ráömlött a gyerekre. Július 13-án tör-

tént a szerencsétlenség s a kétségbeesett szülők azonnal orvosért szaladtak, de már nem lehetett segíteni a kislánynon, aki három nap mulva borzalmas kínok között meghalt. A debreceni vizsgálóbírósról dr. Tóth János vizsgálóbíró, dr. Horvát Arthur törvényszéki orvossal tegnap délután kiszállott a helyszínre a boncolás és a vizsgálat megejtése céljából. Ez alkalommal fogják megállapítani, hogy a kislány borzalmas haláláért terhel-e valakit felelősség.

**Rablóvilág „Nagyromániában”
Utonállók lefegyverezték az oláh csendőr-
járórt**

Ditró, július 17.

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A Gyergyófalutól Udvarhelyre vezető út a Hargitán keresztül, az úgynevezett Libán-áttjárón visz át. E havasi uton az erdő közepén csendőrlaktanya is van. Itt történt a napokban az eset, amely élénken jellemzi a „nagyromániai” közbiztonsági állapotokat.

Multhan János ditrói járásörmszter havasi őrvizsgálatára indult el

egy járórral. Az erdő egyik fordulójánál fegyveres ember jött vele szembe, akit igazolásra szólított fel. Mivel forgópisztolyt és több kést is talált nála, letartóztatta annak ellenére, hogy a letartóztatott ember azt állította, hogy a fegyvert az erdőőr részére viszi.

A csendőrmester elvette a revolvert és késeket s a gyanús embert két csendőrral visszaindította Ujfaluközségbe, hogy míg ő a havasi őr-

vizsgálatáról visszatér, a laktanyánartsák fogva. Mikor azonban a két csendőr az előlük haladó Deákkal a faluhoz nem messze lévő „Csalétek” dűlőhöz ért, az utat környező kukoricásból váratlanul sortűz dördült el s a következő pillanatban több lefegyverzett rabló ugrott ki a magas kukoricásból. A csendőrök nyomban lekapták vállukról fegyvereiket és vízszontták a tüzelést. A rablók erre visszahúzódtak, de néhány percnyi szünet után újból a csendőrökre lövöldöztek s megrohanták őket, hogy fegyvereiket elvegyék. Ezt a támadást is sikerült a csendőröknek visszaverni. Még háromszor ismételték meg a rohamot és végeredményben győztek is, mert Bujan Vasílie sergent és Dimitru János csendőr több sebből vérezve harcceptelenné váltak. A rablók elvették tőlük fegyvereiket, aztán a fogollyal együtt elmenekültek.

A gabonaliszt és darakészletek bejelentése**A Füszerkiskereskedők Egyesületének figyelmeztetése**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A Debreceni Füszerkiskereskedők Egyesülete figyelmezteti tagjait arra, hogy a gabonajegyrendszerrel szülő 3300—1930. sz. M. E. rendelet 57-ik §-a értelmében a július 16-án zárásakor rak-táron levő lisztet (nullástól 6-os minőségig) amennyiben ezek összennyisége 5 q-nál nagyobb, a pénzügyigazgatóság-hoz be kell jelenteni.

A bejelentési kötelezettségnek július 24-ig kell eleget tenni. A készlet után járó gabonajegyértékét a rendelet 62-ik §-a értelmében a pénzügyigazgatóság-nak a befizetésre kibocsájtott felhívásában megjelölt határidő alatt, a felhíváshoz mellékelt postatakarékpénztári befizetési lappal a pénzügyigazgatóság letéti számlájára kell majd befizetni.

TARCA**A HETEDIK HELY**

Irta: vitéz Hefty Frigyes.

Aki legtöbbet szitkozódott, — aki a legrendtelenebb életet élte közöttünk, — Bertalanak hívták.

Esténként, mikor ellhangot a motorok egyhangu muzsikája s a telihold ezüstszínűre festette a fehér vászonsztrák kísérteties syluettejét, — összesebb bujt a barátságos kis pilótaszobában egy csapat fiatalember s tarka álmokat szöttek elővendő sikerekről, diadalokról. Be' kár, hogy nem vált minden vágyunk azonnal valósággá, — nem lett volna front az erdélyi Kárpátok koszorúja!... Önzetlen, nagy érzések, forró hazaszeretet hatották át mindnyájunk lelkét; szív-lelek katonái voltak annak a legfiatalabb fegyvernemnek, mely így esküdött: „szárazon és vizen, — tenger alatt s a levegőben egyaránt híven teljesítem kötelességemet...”

Ezt az ideális dolgok iránt fogékony lelkű kis társaságot kerítte Bertalan, hogy zavartalanul keresesse fel rendes kártyakompániáját s italizás közben, hazard huszon-egyed játékot veszítse el az egész járuléknözét, az özvegy, kereset-

képtelen anyjának szánt összeggel együtt. Ilyenkor aztán folyt belőle a káromkodás, mely ocsmány volt s nem a huszár kacskaringós, de durvaságtól mentes elmefuttatása...

Csodálatos ellentétek, — vég'etek tobzódtak ebben a légkörben. Kire milyen hatással volt a háboru, Bertalan azt hitte, hogy sikereit, feltűnő eredményeit nem az önzetlen vele-munkálkodó vadászrajbeli társai ösztönzék, hanem csupán önmagának köszönheti s így nem tartozik számadással annak, kinek kegye mindnyájunk jó sorsát olyan bátorítólag intézte.

Kezdetben megkísérelték társai, hogy lelkére beszéljenek s megnyerjék körüknek. Gúnyos mosoly volt a válasz: — hegyi beszéd!... — Majd máskor cinikusan vállaltvont:

— Nem nyerek veletek, — ti velem mégkevésbé. Én majd eligazítom a magam baját.

Lassanként megszokták, hogy körükből hiányozzék, — ám feledni nem tudták közös harcok osztályosát s vasárnaponként, ha a kis templom harangszava olyan bensőségesen hívta imára a derék széke-lyeket s ők hatan helyet foglaltak a középső padosorban, — egy helyet mindig szabadon hagytak, — oda várták őt, ki azt a helyet megtagadta.

A nyár lassan elvesztette már tar-

ka köntösét, a fák levelei már zizegtek az ingatag szárazon, hogy egy gyenge fuvallatra utolsó sóhajjal hulljanak az enyészetbe, — a vasárnap estvéli vecsernyék középső padosorán még mindig üres volt a hely...

Egy hideg, felhőtlen reggelen együtt állott a hat pilóta a hangár előtt. Hat felderítőgép motorának ritmikus morgása egybeolvadt a vezényszavakkal s az ifjak a hidegtől s izgalomtól kipirult arccal vizsgálták az eget. Ellenséges gépraj támadását jelezték az ojtózvölgyi megfigyelők.

Bertalan oldalt állott s zavaros tekintete elárulta, hogy ezen az éjszakan vajmi keveset aludott. S amint a parancsnok intésére a kis raj a levegőbe szökkent, — társai aggódással látták, hogy Bertalan nem képes a megszokott módon felzárkózni gépeivel s a fordulokat is bizonytalanul veszi. Tanakodásra azonban nem volt idő. — pár perc múltán, 3000 méter magasban hevesen csaptak össze az ellenséges repülőrajjal.

Bertalan biztos távolságban tartva magát a küzdelem színhelyétől, közbösen szemlélte társai viaskodását. Eszevette, hogy a számbelileg fölényben levő ellenség egy háromtagu csoportja a vezetőgépet szorongatja. Egy pillanatra megszólalt benne a repülőszellem — egy másod-

percere érezte, hogy valahogy kötelessége volna most odasietni, segíteni, de aztán gyorsan megnyugtatta magát: — nem kell észrevennem, ebben a tumultusban ugysem figyeli egyik a másikat...

A három ellenséges gép pedig egyre jobban nyomta alá eszeveszett forgás közben a vezetőgépet, mely így lassan az ellenséges oldal felé kényszerült. Bertalan látta az egyenlőtlen küzdelmet, de gépiesen csak ezt hajtogatta: — nem láttam, nem vettem észre, magam is harcba voltam!...

A vezetőgép láthatólag kifáradva a küzdelemben, mind mélyebbre s mélyebbre ereszkedett, míg végre feladva a reményt, megfordult, hogy erős siklással megkísérelje a menekülést. Ebben a pillanatban üldözői egyike beérte s beléltött foszforgolyói tól lángborolva zuhant a vezetőgép a Nemere erdői közzé.

Bertalan némi megrendüléssel, de minden önmagának szóló szemrehányással követte azt a fekete füstoszlopot, mely a lezuhant gép nyomában, mint néma vadló lebegett a légtérben. Az egész jelenet mint nagy-szerű tűzijáték tűnt fel neki inkább s egy pillanatra az jutott eszébe, hogy ismét eggyel kevesebb azok száma, kiknek földulatu figyelmeztetéseit így szokta elintézi: — hegyi beszéd...

Egyhangulag ismét Sesztina Jenőt jelölték a Kamara elnöki tisztségére

(A D. U. tudósítójától.)

Még alig jelent meg hír, hogy az elmúlt év végén tartott Kereskedelmi és Iparkamara választások ellen beadott felebbezéseket a miniszter elutasította, a megválasztott iparosok máris értekezletre jöttek össze, hogy a teendőket megbeszéljék.

Az értekezlet tegnap este volt, amelyen csaknem teljes számban vettek részt és amilyen nagy volt az érdeklődés, éppoly szép egyhangúsággal hozták meg határozataikat, amelyek közül egyik legfontosabb és az iparosság, valamint a kereskedő-érdekeltség között fennálló egyetértés bizonyítéka volt: egyhangú lelkességgel és ismételten Sesztina Jenő kir. kormányfőtanácsos, felsőházi tagot jelölték a kamarai elnöki tisztségre.

Az értekezlet ezen határozatával hebizonyította, hogy a legközelebb már összeülő kamarai együttes nem tekinthet sem jobbra, sem balra, hanem kizárólag egy célt tart szembe előtt: minden pozícióra olyan embert állítani, aki arra a legalkalmasabb és akinek eddigi működése kétségbe-

vonhatatlanabb bizonyítéka annak, hogy nemcsak szóval, hanem tettel is kész munkálkodni az iparosság érdekeiért.

A határozat kimondása után az értekezlet minden egyes tagja Varjassy Imre ipartestületi elnök vezetésével nyomban tiszteltet Sesztina Jenőnél.

A tisztelgés a legszívélyesebb és az őszinte szeretet jegyében folyt le. Varjassy Imre hatásos és szép beszédben kérte fel Sesztina Jenőt az elnöki tisztség további vállalására, biztosítván őt Debrecen város összes iparosságának őszinte szeretetéről és tiszteletéről. Sesztina Jenő, akit várta-
latlanul ért a küldöttség megjelenése, mélyen meghatva mondott köszönetet a személye iránt megnyilvánuló bizalomért és ismételten megígérte, — de meg is tartotta: jegyezte meg az egyik jelenlévő —, hogy továbbra is igyekezni fog az iparosság érdekében minden tőle telhető elkövetni.

Az üdvözlés és az arra adott válasz után a küldöttség Sesztina Jenő viharos éltetése közepette oszlott szét.

A Debreceni Háztulajdonosok Egyesületének elnöke rágalmozási pert indított dr. Székely Emil nyugalmazott pénzügyi tanácsos ellen

A járásbírósg megkezdte a per tárgyalását

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni Háztulajdonosok Egyesületének vezetőségében, amelynek — mint ismeretes — Biró Sándor az elnöke, ez év tavaszán belső személyi változások következtek be. Az egyesületnek ugyanis megalakulása óta jegyzője volt dr. Székely Emil nyugalmazott pénzügyi tanácsos, aki azonban május folyamán kilépett az egyesületből és természetesen másnak engedte át a jegyzői tisztséget. A kilépést különböző okok idézték elő, olyanok, amelyek miatt Székely Emil arra a meggyőződésre jutott, hogy az egyesület nem

minden tekintetben dolgozik az eredetileg megállapított szabályok szerint. — Ezzel a kilépéssel kapcsolatban most rágalmozási per keletkezett, amelyet esütörtökön délelőtt tárgyalt a debreceni járásbírósgon dr. Gyöngyössi József járásbíró.

Dr. Székely Emil ny. pénzügyi tanácsos volt a vádlott, akit Biró Sándor, a debreceni Háztulajdonosok Egyesületének elnöke kétrendbeli rágalmozás miatt perelt be. A feljelentés szerint dr. Székely Emil egy alkalommal azt mondotta az egyesületnek, hogy összevissza hazudozik, nem lehet hitelt adni minden tekintetben dolgozik az eredetileg megállapított szabályok szerint. — Ezzel a kilépéssel kapcsolatban most rágalmozási per keletkezett, amelyet esütörtökön délelőtt tárgyalt a debreceni járásbírósgon dr. Gyöngyössi József járásbíró.

Dr. Székely Emil ny. pénzügyi tanácsos volt a vádlott, akit Biró Sándor, a debreceni Háztulajdonosok Egyesületének elnöke kétrendbeli rágalmozás miatt perelt be. A feljelentés szerint dr. Székely Emil egy alkalommal azt mondotta az egyesületnek, hogy összevissza hazudozik, nem lehet hitelt adni

Tatata—tata... — hangzott fel egyszerre megetté. — Vagy csak halucinál? — De most ismét... Ez nem a motor — riadt önmagára s rémülten a meglepetéstől kapta hátra fejét. — Alig husz méterre megetté egy ellenséges gép szörja villódzó géppuskájának golyózáporát.

A támadás oly hirtelen jött, hogy Bertalan nem is gondolt a menekülésre. Külömben sem volt gyáva ember, — egyetlen heves mozdulattal szembefordította gépét s a következő pillanatban vadul felelt egymásra a két kergetőző fél géppuskája. Zizegve repkedtek a foszforgolyók, s szeszélyes ákombákomot rajzoltak fehér füstcsíkjaik az ég kékéjére.

Pereckig folyt a harc dühödtt heveséggel, de annélkül, hogy sikerült volna egymást biztos célpontra venni. Az ellenfél feltűnő kártételnek s ügyesnek bizonyult s ezt érezte Bertalan is. Minden erejét össze szedve támadott újból ellenfelére, hogy a győzelmet kikényszerítse, mert látta, hogy ebben az élet-halál harcban egyiküknek itt kell maradnia.

Hirtelen új hang vegyült a küzdelembe s a foszfor füstcsíkok megsokasodtak. Az ellenfél segítséget kapott. — Egy másodperc — és Bertalan motora golyótól találva, megszűnt működni. A sebességét

vesztett gépet az ellenfelek újult erővel vették tűz alá. — egy pillanatban találta golyó a kormányt és légesavart is, — aztán heves fűdálom szalad át a pilóta testén is. — egy golyó őt találta. Halálveríték lepte el homlokát s ebben a rettenetes pillanatban egy szó jutott eszébe — egy név, melyet csak szitkok közt, átok alakjában mondott ki eddig...

— Jézus segíts — ordítá elfehéredő ajakkal, — Jézus... Jézus... us...

Mint vállam csapott le e pillanatban egy gép a halálraült és üldözői közé. Hosszú fehér foszforcsík szántott keresztül a kavargó gépeken, — nyomában piros lánggüllűket öltött az egyik ellenséges gép, míg a másik hanyathomlok igyekezett egérutat találni a meneküléshez. Bertalan elhomályosodó szemekkel még látott egy kettőskereszt jelvényt elshanni maga mellett, — társai egy két. S szívét egy addig soha nem érzett melegség öntötte el... a hála érzete.

És vasárnap reggelén, mikor a misére gyülekezett hívők már megtöltötték a templomot s a ministránsok csengője nyomán térdre borultak midnyájan, — halk kopogással, egy botra támaszkodó alak vándorolt a középső padokhoz s ott letérdelt — a hetedik helyre.

Szentkatolna, 1917.

Kézimunka szaküzlet

Kossuth utca 2.
Városháza épület

Reklámárusítás!

150 cm. cérna granadin P 290-től
Klópi csipkék . . . . . P 0.14-től
Imperiál perzsa fonál . P 1250-től

Csipkék, filé motívok, festett és elhorgo t kézimunka igen elősón

az egyesületben elhangzott kijelentéseket s hogy a vezetőség a korábbi megállapodás ellenére nem ingyen, hanem pénzért jár el bizonyos ügyekben, amelyekben egyes háztulajdonos-tagok vannak érdekelve. Allitóltag azt is kijelentette volna dr. Székely Emil, hogy Biró Sándor egyáltalában nem alkalmas az egyesület elnöki tisztségére.

A tárgyaláson a kihallgatás alkalmával dr. Székely Emil részben beismerő vallomást tett. Kijelentette azonban, hogy nem az egyesületre, hanem annak elnökére, Biró Sándorra értette azt a kitélt, hogy összevissza hazudozik. Erre nézve a vádlott védője kérte a valódiság bizonyításának elrendelését. Az előterjesztés szerint ugyanis amikor ez évben Németh Ödön miniszteri biztos Debrecenben járt a lakásviszonyok megvizsgálása érdekében, Biró Sándor azt hiesztelte, hogy Németh Ödön határozott állítása szerint a lakások teljes felszabadítása már küszöbön áll. — Erről annak idején beszámoltak a lapok is, amire Németh Ödön külön nyilatkozatban válaszolt, kijelentve, hogy ő ilyet soha sem állított s elejétől végig megcáfolta Biró hieszteléseit. Biró Sándor erre újabb ellen-nyilatkozatot tett közé az egyik debreceni napilapban s ebben a nyilatkozatában ismét-

ten állította, hogy a kérdéses kijelentéseket Németh Ödön valóban megteette.

Egy másik alkalommal Biró Sándor — dr. Székely Emil védőügyvédjének előterjesztése szerint — a Háztulajdonosok Egyesületének májusi közgyűlésén azt állította, hogy Budapestén volt s itt találkozott Németh Ödönnel, aki azt mondotta neki, hogy a lakások Debrecenben 3—4 hét alatt föltétlenül felszabadulnak, holott Németh Ödön ilyen kijelentést soha sem tett. Mindezeket jegyzőkönyvekkel kívánja bizonyítani a védőügyvéd, amelyeket az egyesület gyűlésén vettek fel. Ugyiszintén bizonyítékot tud felhozni arra nézve is, hogy a megállapodások ellenére az egyesület vezetősége pénzért dolgozott a tagjai egyes ügyeiben, pedig a közbenjárás a szabályok szerint teljesen díjtalan.

Az előterjesztés után Biró Sándort hallgatta ki a bíróság. Elmondta, hogy az egyesületi gyűléseken minden alkalommal a teljes valódiságot mondotta, soha sem hazudott. Ezuttal is kijelentette, hogy Németh Ödön a fentebb említett értesítést adta neki a lakások felszabadításával kapcsolatban. Négy tanút hallgattak ki, majd a járásbírósg elrendelte a valódiság bizonyítását olyan értelemben, ahogyan azt dr. Székely Emil ügyvédje előterjesztette.

Polgári per utján fogják tisztázni a Windischgrätz--Ostenburg-ügyet

Budapest, július 17.

A főkapitányságon csütörtökön délelőtt lezárták Windischgrätz Lajosnak Ostenburg Gyula ezredes ellen tett feljelentésének aktáit. Az ügy még ma átkerül az ügyészségre, amelynek döntése olyan irányu is lehet, hogy a 80.000 pengős kölcsön körül támadt bonyodalmak polgári per utján kerüljenek tisztázásra.

Ostenburg Gyula ezredes ma reggel táviratban értesítette titkárnőjét, hogy még ma délután egy órakor Budapestre érkezik. Az ezredes azért szakította félbe vidéki tartózkodását, mert meglepetésszerűen érte herceg Windischgrätz Lajos ellene tett

bűnvádi feljelentése

Ez az ügy tulajdonképpen már hosszú idő óta foglalkoztatja a rendőrséget. Ostenburg ezredes még májusban több ízben kihallgatták s az ügy akkori állása szerint az ezredes nem is gondolt arra, hogy ebből a polgári természetű ügyből bünpört igyekezzen csinálni.

Az ezredes mindenestre sürgősen félbeszakította vidéki utját és ma délután egy órakor Budapestre érkezik, hogy teljesen tisztázza szerepét a 80.000 pengős kölcsön körül és személyes jelenlétével igyekezzen az újabb támadt félreértéseket eliminálni.

Borzalmas késelés a pusztaszikszói uradalomban

Véres verekedés játszódott le két marokszedő fiu között

A pusztaszikszói uradalomban súlyos végű verekedés zajlott le két fiatalkoru marokszedő gyerek között, akiknek egyike, Csepregi István 16 éves, kerecsendi fiú súlyos hassebbel fekszik.

A szikszói érseki uradalomban dolgozott a két fiatal fiú s pár nappal ezelőtt Csepregi azon panaszkodott társának, hogy nagyon fáj a torka. A fiú akkor kinevette a levert és kedvetlen Csepregit, azután állandóan csufolni kezdte fájós fogamiat.

A türelmes természetű fiú egy ideig szó nélkül hallgatta a gunyolódásokat, tegnap azonban már unta az örökké ismétlődő csipkedést és rászólt barátjára, hogy hagyja abba az éretlen tréfálózást. Mikor a figyelmeztetés ellenére is tovább kellett hallgatnia a megjegyzéseket, ingerülten oldalba ütötte gunyolódó társát.

Ez az ütésen felbőszülve a csizma

szárba rejtett kés után nyult és kirántva azt, beledöfte Csepregi István hasába.

A fiút abban a pillanatban előtötte a vér és összerogyott. Segítségért kiáltozott és az odasiető aratók mentették meg a további szurások elől, mert támadója ismétellen neki akart rohanni.

Orvoshoz vitték a sebesültet s itt megállapítást nyert, hogy Csepregi István sérülése igen súlyos és műtéti beavatkozás szükséges a megmentésére.

A szurkáló legény ellen megindították az enjrást.

— Könyvudonságok: Fábán: Ezer ember asszony nélkül, Zane Grey: Texasi lovag, Ossendovszky: Lenin, Kapus: A tennis világbajnok, Cholnoky: Az ember drámája, Ezen könyvek kaphatók Antalffy József könyvkereskedő cégnél.

HIREK

1930 július 18. (Péntek)

Prot. Frigyes. Kuth. Kamil.

A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Megváltó, Piac-u. 18. — Aranyegyszaru, Kossuth-u. 8. — Muraközy, Piac-u. 72. — Magyar Korona, Péterfia-u. 10. — Nádor, Szent Anna-u. 66. — Csokonay, Mester-u. 43. — Arany János, Csapó-utca 66.

IDŐJÓSLÁS

Az európai szárazföldön délnyugati légáramlás uralkodik. Ez az áramlat egy erősen fellett esőfronttal áll kapcsolatban, amely az ir és francia partok mentén húzódik végig.

A meleg légáramlás hazánkban is erősen emeli a hőmérsékletet, amely az Alföldön már reggel 7 óra tájban elérte a 20 fok Celsiusot. Eső az országban reggel óta nem volt.

Budapesten 17-én délben a hőmérséklet 28 fok Celsius.

Időjóslat: Délnyugati szelekkel továbbá hőemelkedés várható.

A honvédelmi miniszter leírata Debrecen ludovikái alapítványa ügyében. Debrecen város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén a város egyik Ludovika Akadémiabeli alapítványára Harsányi Zoltánt, Visky Sándort és Horváth Zoltánt jelölte, kimondván, hogyha valamely okból ezek a jelöltek nem lennének alkalmasak, a pályázók között a polgármester állapítsa meg a további jelölési sorrendet. Vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter most leiratban tudatta Debrecen várossal, hogy ezt a határozatot tudomásul veszi, kéri azonban, hogy a polgármester már most állapítsa meg a többi pályázók között is a sorrendet, tekintettel arra, hogy a felvételi vizsgák időpontjában erre már esetleg nem lesz alkalom. A polgármesterhelyettes így rövidesen megejti a pótelőlést is.

Az iparoskör kisgyűlése. A debreceni iparoskörnek július 13-ára összehívott évi rendes közgyűlése határozatképtelen lévén, a közgyűlés július 20-án, vasárnap délután pontosan 4 órai kezdettel — tekintet nélkül a megjelentek számára — meg lesz tartva. Közgyűlés után a „Debrecenfalva vendéglőben” társasvácsora lesz, melyre szombat délig lehet jelentkezni a Kör elnökiánál. A közgyűlésre, valamint az azt követő társasvácsorára az Iparoskör tagjait ezúton hívja meg az Iparoskör elnöksége.

A város elárverezett egy egy bankhelyiséget. A Debrecen és Vidék Mezőgazdái Hitelszövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja augusztus 1-től fogva visszabocsátja a Csapó-utca 15. számú városi házban bérelt helyiséget a városnak. A megüresedő helyiségre csütörtökön délelőtt tartották meg az árverést, amelyen mindössze egyetlen árverelő jelentkezett. Kormos József vaskereskedő, akinek ugyancsak a Csapó-utca 15. számú városi házban van bérelt üzlethelyisége. Kormos József a megüresedő bankhelyiséget a 2080 pengő kiáltással árral szemben évi 1600 pengő bért ígért meg. Az árverés eredménye fellett dr. Vargha Elemér polgármesterhelyettes rövidesen dönteni fog.

Könyvkötéseket, bórdiszmnakákat, képeretéseket, dobozokat stb. legizlesebben és legolcsóbban készít könyvkötészetünk.

Huszonegy cséplő munkást a földre sujtott a villámcsapás

Kecskemétről jelentik: A Belső-Nyír 54. számú tanya közvetlen közelében példátlanul álló szerencsétlenség történt. A buzát cséplétek, amikor hirtelen zivatar keletkezett és a villám belesapott a cséplőgép szalmaszórójába. A cséplésnél foglalatok huszonegy munkást a villámcsapás a földre sujtotta. Mindnyáján eszméletlenül terültek el a földön. A zivatar elől a cséplőgép alá bujt egy nyolc éves kisfiu, akinek csodálá os véletlen folytán semmi baja sem történt. Ő szaladt a tanya-ra és értesítette az ottaniakat a szerencsétlenségről. A villámsujtotta munkások közül nyolcan égési sebeiket szenvedtek. Kettőn órákig fekvésük eszméletlenül.

Négy év múlva tett feljelentést gyilkos férje ellen egy asszony

Váratlan fordulat egy győri rejtélyes gyilkossági ügyben

Győr, július 17. Négy év előtti rejtélyes gyilkosság különös fordulata játszódott le tegnap a győri ötvényszék büntető tanácsa előtt. Még 1926. év őszén történt, hogy Lukács Márton tényőfalui gazdaleányt őjszaka meggyilkolva találták a falu utcáján.

A gyanu akkor az áldozat két haragosára, Pető Lajos és Enyingi Béla tényőfalui lakosokra irányult. Először csak Pető ellen indult eljárás: és Enyingi mint tanu szerepelt, de a törvényszéki tárgyaláson annyira gyarussá vált, hogy az ügyészség órá is bűntudatosra a gyilkosság vádját. A főtárgyaláson azonban nem lehetett megnyugtató bizonyítékokat produkálni és így a törvényszék mindkét vádlottat felmentette. Ezt a felmentő ítéletet az ítéletábra, majd pedig a kurja is helyben hagyta. Azonban váratlan fordulat történt a már feledésbe ment rejtélyes gyilkossági ügyben Enyingi Béla felesége, mivel férje állandóan brutálisán bánt vele, — úgyhogy egy ízben az ágyban meg is szurkálta — elment a csendőrségre és feljelentette férjét, hogy ő volt Lukács Márton gyilkosa.

Elmondotta, hogy a gyilkosság napján férje éjjel egy óra tájban jött haza. Megkérdezte tőle, hogy tud-e a gyilkosságról, aminek híre most terjedt el

a faluban. Erre Enyingi bevallotta, hogy ő ölte meg Lukácsit, de megfenyegette az asszonyt, hogyha elárulja, ő vele is végez. Ezután levetkőzött és a véres ingét odaadta az asszonynak, hogy mossa ki. A csendőrség az asszony terhelő vallomása alapján azonnal tartóztatta Enyingi Bélát, aki most már bevallotta, hogy a gyilkosságot tényleg ő követte el, mire beszállították a győri kir. ügyészség fogházába. A törvényszék vizsgálóbírója kihallgatta Enyingit, aki előtte is bevallotta, hogy Lukácsit Márton több kézzurással ő ölte meg.

Haragudott Lukácsira azért, mert nővérelvel viszonyt folytatott. A kérdéses napon bucsu volt a faluban és ő, mielőtt elment hazulról, hatalmas konyhakést tett zsebébe, azzal az elhatározással, hogy végez haragosával.

Titokban állandóan követte Lukácsit és amikor az elhagyott utzakaszhoz érték, hátulról hirtelen elkapta annak kabátját és többször teljes erővel a mellébe szurt. Ezekután a győri kir. ügyészség a törvényszéktől a per újrafelvételét kérte. Ezt a győri törvényszék a most megtartott tárgyaláson rövid tanácskozás után, a rendelkezésre álló súlyos bizonyítékok alapján el is rendelte.

Az Alföldön adósodtak el legjobban a kiscgazdák. A hivatalos statisztikai összeállítás szerint 1928. év végén 1160.5 millió volt a földbirtok jelzálogi terhe. A kiscgazda terhe ebből 62.2 százalék, vagyis 29 százalékkal nagyobb, mint a kisbirtok területének az országos birtokviszonyokhoz mért arányszáma. Még itt is legnagyobb volt a megterhelés az Alföldön, lényegesen nagyobb, mint az ország többi részén. A teherből egy kisbirtok katasztrális holdjára 258.8 pengő, a középbirtoknál egy holdra 216.6 pengő, a nagybirtoknál pedig 133.5 pengő esik. Az ötven holdon aluli birtokokra az 1160.5 millió pengő összes jelzálogi terhekből 677 millió jut. Az 1928. évi második felében az új terhek szaporodása 1560.5 millió volt az emelkedés.

Darabokra tépte a kisvasut mozdonyát. Nagykanizsáról jelentik: A MTR kapusfüredi uradalmában tegnap délelőtt borzalmas szerencsétlenség történt. Az iparvasut egyik mozdonyát agyongázolta Mészáros László 18 éves helybéli legényt. A mozdony kerekői darabokra tépték a szerencsétlen fiatal embert. A csendőrség megállapította, hogy a katasztrófáért senkit sem terhel felelőség.

Könyvkötészetünk megnyílt József királyi herceg-utca 16. szám alatt, első emelet az udvarban.

Bélyeggyűjtemények vétele, eladása, fényképezési cikkek, Gevaert, Agia, Hauff, Imperiál lemezek, másolások, aznap, szakszerű fototanács, tankönyves árjegyzék ingyen minden amatőrnek Springer-fotóüzletében.

Végetért az erdélyi nyomdásztrájk. Egy hét óta Erdélyben nem jelentek meg a lapok a nyomdai munkások általános sztrájkja miatt. A hárdiferenciákból — keletkezett sztrájk tegnap véget ért s az összes nyomdáknak ismét felvették a munkát.

Elcserélték a paklitáskáját. Kovács Lajos nyírbátori lakos tegnap vonaton bejött Debrecenbe. Abban a vasuti kocsiában ült két gyermek is, amelyekben Kovács Debrecenbe utazott. Leszálláskor Kovács Lajos és a két gyermek véletlenségből elcserélték podgyászaikat. Kovács a podgyász elcserélését bejelentette a rendőrségen. A hatóságok ezután kéri a két gyermeket, hogy az elcserélt paklitáskáját a Péterfia-utca 21. szám alá dr. Kocsosdy Elek-néhez, vagy a rendőrségre adják be.

A Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület 19-én, szombat délután kirándulást rendez a savósguti erdőbe. Indulás 2.18 perckor a Máv. előter állomásról, Sámsonba érkezés 3.36 perckor, visszaérkezés este 9.48 perckor. Vendégeket szívesen látunk. Vezető: Dr. Nagy Jenő.

A Déri-muzeum kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken belépődíj mellett, vasárnap pedig ingyen megtekinthető. Hétfőn és szombaton takarítás miatt zárva. Belépődíj 50 fillér, katonáknak, diákoknak, leventéknek 20 fillér. Gazdagon illusztrált, 248 oldalas vezető egy pengőért kapható a pénztárnál és a terem-öröknél. Ugyanott a muzeum nevezetesebb látnivalóiról készült fényképes levelező-lapok olcsó áron vásárolhatók.

Halálozás. Sulyos vesztés érte tegnap délután Debrecen egyik ismert és kiterjedt rokonsággal bíró családját. Wankó Andrásné Pethő Mária délután 4 órakor rövid szenvedés után elhunyt. A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Mélyes fájdalomtól lesújtva, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a leghivebb, legjobb feleség, legönfeláldozóbb édes anyja, legkedvesebb testvér és rokon **WANKÓ ANDRÁSNE szül. Pethő Mária** folyó hó 17-én délután 4 órakor életének 57-ik, a legboldogabb házasságának 36-ik évében, a halotti szentségek átátos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. Drága halottunk földi maradványait folyó hó 19-én délelőtt fél 10 órakor fogjuk a róm. kath. egyház szertartása szerint Vigkedvü Mihály-utca 18. sz. a gyászházunknál leendő beszentelés és a Szent Anna-utcai plébánia-templomban tartandó engesztelő szent miséldozat bemutatása után a Szent Anna-utcai temetőben végső nyugalomra helyezni. Debrecen, 1930 július 17. Az örök világosság fényeskedjék neki. Báuatos férje: Wankó András. Gyermekai: József nejevel Faith Erzsébettel, András nejevel Warchol Mancival, Margit férjével Pálffy Tiborral, Katalin férjével Kristófics Jánossal, Antal Anna, Sándor, Béla, László, Ilona. Testvérei: Pethő András nejevel, Pethő Sándor nejevel. Unokái: Wankó Mici, Kata, Teréz, Bandi, Pista, Wankó Edith és Klára, Pálffy Tubika, Kristófics Andrienne és Judith. Valamint a kiterjedt rokonság nevében is. A temetést „Dankó” temetkezési vállalat rendezti.

MEDDIG ER EL A SKÖT TAKAREKÖSSÁG?

Egy amerikai városban, ahol sok kívándorolt sköt lakik, leszállították a villamos tarifát hat centről öt centre. A skötök küldöttsegileg mentek a polgármesterhez, kérve, hogy a tarifacsökkenést töröltesse el.

Ezt nem értem, — válaszolt a polgármester. — Hiszen önök közismerten takarékos, söt tukar emberek...Mért ellenzik hát akkor a tarifa leszállítását?

Éppen azért, — érvelt a küldöttseg szónoka. — Eddig hat centet takarítottunk meg, ezután pedig csak öt centet takarítanánk meg avval, hogy — nem járunk villamoson.

Egy menekült özvegy uriaszony kérelme. Tegnap szerkesztőségünkben járt egy magaskora, jobb napokat látott, kopottas ruhájú asszony. Elmondta, hogy özv. Pap Jánosnének hívják. Férje Nagyváradon városi tisztviselő volt, aki korán elhalt és így nyugdíjat nem kap utána. Mint menekült jött Debrecenbe. Itt eddig varrásból és kézimunkázásból tartotta fenn magát. Az utóbbi hónapokban azonban egyáltalában nincs keresete. Már napok óta egyáltalában nem evett s lakbért sem tudja kifizetni. Ezután arra kéri a nemeszívű embereket, hogy adományokkal siessenek a segítségére. Az adományokat lapunk kiadóhivatala a legnagyobb készséggel eljuttatja özv. Papp Jánosnének (Timár-utca 12.) és hirlapilag nyugtázza.

Watermann és más gyártmányu arany töltőtollak minden árban nagy választékban beszerezhetők a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben Piac-utca 8., Telefon: 2-26.

**TÜZ PUSZTÍTOTT
A KÖLNI DÓMBAN**

Köln, július 17.

A híres kölni dómban az elmúlt éjszaka tűz támadt, amely könnyen végzetessé válhatott volna. A székesegyház sekrestyéje hajnal három órákor eszrevette, hogy az egyik gyóntatószék füstölög. Azonnal alarmozta a tűzoltókat. Mikor a tűzoltók megérkeztek, már a többi gyóntatószék is nagy lánggal égett. A tüzet azután a tűzoltók hamarosan eloltották. Két értékes kárpályosan megrongálódott. Csupán a sekrestyés éberségének köszönhető, hogy a kölni székesegyház megmenekült a tüvéstől.

Nyilvános köszönet. Özv. Morvay Sötémő urasszony elhunyt alkalmából a debreceni kéményseprő szakosztály 60 pengő koszorúmegváltás címén — a család ínjának megfelelően — a tűzoltóság könyvtára és muzeuma részére adományozott, melyért ezúton is köszönetet mond a tűzoltóparancsnokság.

Menetrendváltás. A hazai és külföldi vasutak nyári menetrendjeinek életbelépeése óta olyan változások történtek, amelyek új menetrendkönyvek megjelenését tették szükségessé. Ugy a hazai, mint külföldi vasutak és hajózási vállalatok menetrendváltásait a most megjelent második nyári kiadású „hazai” és „nemzetközi” Vasúti Utmutató közli. A Vasúti Utmutató minden vásárlója díjtalanul kapja az Autobuszszövetség által szerkesztett hivatalos országos „Autobuszmenetrendet”, a nemzetközi példány vásárlói azonban kívül Európa ismertebb városai és firdőhelyeire induló és onnan érkező közvetlen gyorsvonatok menetrendjeit és menetíjait tartalmazó 144 oldalas zsebréti könyvecskét is. A közel ezer oldalas nemzetközi Vasúti Utmutató bő tartalommal közli az olasz, osztrák, cseh, jugoszláv, román, német, svájci, francia, belga, holland és lengyel menetrendeket és díjszabásokat, valamint a spanyol, portugál, török, görög közvetlen vonatok menetrendjeit, azok kívül célszerű külföldi szállodai tájékoztatót is tartalmaz. Kapható a vasúti állomásokon, IBUSZ pavillonokban, könyvkereskedésekben és trafikokban.

Az elítélt asszony a bírósági fesszüllettel leütötte bíróját. Varsóból jelentik: Az egyik esküdttörzség elűt tegnap izgalmas jelenet játszódott le. A törvényszék az esküdtek verdikje alapján egy huszonöt éves fiatalasszonyt hat hónapi börtönrre ítélte, mert egy rendőrt megvert. Az ítélet kihirdetését a vádlott nő igen izgatottan fogadta. Kiabálni kezdett és nem lehetett lecsillapítani. A bíró figyelmeztetésére magából kikelt asszony azzal válaszolt, hogy felkapta a törvényszéki elnök asztalán lévő nehéz bronz keresztet és mély nyelű megakadályozhatták volna, s melyes ütést mért azzal az elnök fejére, aki eszméletlenül esett össze. A vádlott, aki valószínűleg idegrohamot kapott, csak úgy tudták ártalmatlanná tenni, hogy kényszerzubbonyt huztak rá.

Poloskát, svábot, molyt kiirtani házilag csak a Löcnerer Chnexiannel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Befőttes, urborkásüveg, fagyalt- és vajgép, jégsekrény legolcsóbb Debreceni Üvegereskedelmi Részvénytársaságnál.

Fehértői Dánie!
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11-85. SZ.

A malmok nyilvánosságra hozták az új lisztárakat

Budapest, július 17.

A budapesti malmok ma nyilvánosságra hozták az új lisztárakat. Az ármegállapítás augusztus-szeptemberi szállításra vonatkozik, az árakat bolettával együtt értik, de a forgalmiadót a malomvállalatok külön számítják fel. Az új árak a következők: Duplanullás 41.75—45 P, nullás 41.50—42.75, 2-es 38.75—50, 4-es 31.75—33, 6-os 22.50—23.50, 8-as 11.75—12.50, rozs 0-ás 33.50, rozs 1-es 23.50 pengő.

lvóvíz helyett lugköoldatott ivott egy soproni kisfiu

Sopron, július 17.

Tegnap délután Sopronban sürgősen a Szentlélek utca 3. szám alá hívták ki a mentőket. Mérgezés történt. Ennyi volt a telefonjelentés.

A konyhában kis pityergő gyermeket találtak, aki mellett feldöntött lugköoldatos üveg hevert. Egyedül az édes anyja futkosott kétségbeesetten segítségért.

Eppen mosott ugyanis, amikor a székre letett lugköves üveget a négy éves kis fiú, Bierbaum Lajos észre-

vetlenül magához vette. Azt gondolva, hogy az üvegben víz van, annak a tartalmát felhajtotta.

Miután azonban a lugkö gyengébb oldat volt, a kis fiú csak később lett rosszul.

A mentők látára keserves sírásba kezdett és csak egyedül azért könyörgött hogy se a hasát fel ne vágják, se a fogát ne húzzák ki.

Miután a mérgezés körülményei azonnal megállapíthatók voltak, a mentők beszállították a kórházba

Rákellenes szérumot talált fel egy angol tudós

A dohányzás nem okoz rákot

London, július 17.

A rákbetegségek leküzdésére alakult angol birodalmi szövetség a yorki herceg elnöklésével értekezletet tartott, amelyen több előadó messzemenő eredményekről számolt be. A kísérletek szerint a leghatásosabbnak mutatkozik a rádiumos kezelés; a különféle angol rádiumalapok céljaira eddig több mint 540.000 font gyűlt össze. A rádium hatásával versenyez, különösen a légzőszervek rákos megbetegedésénél, amely sugárkezelés.

A kísérletek most arra irányulnak, hogy az áram erejét 200.000 voltból 500.000 voltra emeljék. Dr. Thomas Lumsden, a londoni rákvizsgáló laboratórium vezetője, kimutatta, hogy patkányokat és egereket bizonyos oltással immunizálni lehet a beléjük átültetett rákos daganatok ellen-

ezekből az állatokból rákellenes szérumot lehet előállítani s ez a más testekben keletkező rákos képződményeket elpusztítja. Ez a felfedezés tudományos körök nézete szerint idővel teljesen megbízható rákellenes védőoltás feltalálására fog vezetni.

Nagyon érdekesek a leeds-i egyetemen folytatott kísérletek, amelyek kimutatták, hogy bizonyos kátránykészítmények rákot idéznek elő patkányoknál és egereknél, de ha az állatok bört előzetesen mustárgázzal kezelik, teljesen mentesek mindenféle rákos képződménnyel szemben. Aki reméli, hogy ezek nyomán a mustárgáznak is fontos szerepe lesz a rákellenes küzdelemben.

Végül beható kísérletek bebizonyították, hogy a dohányzás egyáltalán nem mozdítja elő a rákos kinövéseket.

Liszt Nándor és Sümevgy József: „Debrecen katolikus multja és jelene” című könyve 1 pengő 50 fillérért kapható Antalfy, Csáthy és Székely könyvkereskedésben.

Mindenféle trógepmunkát, értekezéseket, tudományos dolgozatokat, kimutatásokat stb. gépelését, magyar, német, francia, angol nyelvű gépelést vállalja Teljesen 655.

Nyomtatványokat

a legpontosabban, izléses kivitelben és jutányosan készít a

Magyar Nemzeti Könyvnyomda

Telefon 3-47. szám.

Modernül berendezett könyvkötészetünkben mindenféle könyvkötészeti és bórdisz munkák pontosan készülnek.

Debrecen, József kir. herceg-utca 16. sz.

FŐISKOLA

BEIRATKOZÁS

A DEBRECENI EGYETEMRE

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen mind a négy (református hit-, jog- és állam-, orvos-, és bölcsészettudományi) karán a beiratkozások az 1930-31. tanév I. felére 1930. szeptember hó 1-én kezdődnek és 15-ig tartanak.

Az újonnan beiratkozni szándékozók — ideértve azokat, akik tanulmányaikat két féléven át megszakították, illetve más egyetemen folytatták — felvételükért szabályszerű okmánybírósággal (I P 60 f) ellátott kérvénnyel tartoznak folyamodni.

Folyamodványok augusztus hó 1. és 31-ke között nyújtandók be és a következő eredeti okmányokkal szerelendő fel:

- a) születési bizonyítvány;
- b) érettségi bizonyítvány; más hazai főiskoláról beiratkozni kívánók részéről távozási bizonyítvány;
- c) erkölcsi bizonyítvány folyamodó nemzethűségéről és erkölcsi megbízhatóságáról;
- d) ha folyamodó hadjárva, ennek közhatalos igazolása;
- e) ha a folyamodó atyja hancetéri szolgálatot teljesített, a Károly-csapatkereszt elnyerésének igazolása.
- f) közhatalos bizonyítvány folyamodó szüleinek foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről és arról, hogy a szülők módta laknak jelenleg lakóhelyükön és hol laktak azelőtt; a mennyiben több helyen laktak volna, mi volt foglalkozásuk régebbi lakóhelyükön?

Eredeti okmányok nélkül kérvények figyelembe nem vétetnek.

Ak a valamilyen hazai középiskolából közvetlenül óhajtanak beiratkozni, a c) pont alatti erkölcsi bizonyítványt annak a középiskolának igazgatója állítja ki, amely iskolának a folyamodó előzetesen köteleltékbe tartozott.

A m. kir. sonvédség tényleges állományu tisztjei a m. kir. honvédelmi miniszter írásbeli engedélyével kérhetnek felvételi engedélyt és csak az a) és b) pontok aatt említett okmányokat tartoznak bemutatni.

Tandíjmentesség, illetve tandíjkezezmény iránti folyamodványok szeptember hó 7-ig nyújtandók be az illetékes kar dékánai hivatalába.

Az előadások az I. félévben szeptember 16-án, kedden kezdődnek.

Az egyetemi Diákjóléti Iroda a szegénysorsú és jövedelemtelé hallgatók erkölcsi és anyagi támogatásával intézményesen foglalkozik és (ket bármilyen tekintetben tájékoztatja s felvilágosítja. (Cim: Kálvin-tér 6. szám)

Az egyetemi hallgatók részére Debrecenben a következő diákjóléti intézmények állanak rendelkezésre:

- a) a református kollégiumi internátus (Kálvin-tér 16.);
- b) a Szent László-kollégium (Simonyi-út 36-b.);
- c) a Tisza István-internátus (Magoss György-tér 18.);
- d) az Orsz. Bírói és Ügyészi Egyesület internátusa (Ferenc József-út 22-24.);
- e) a Mansz. leányotthon (Széchenyi utca 1.);
- f) a Mensa Academica (Magoss György-tér 18.)

A diákjóléti intézmények részéről engedélyezni szokott kedvezményekért az illető intézmények igazgatóságához kell folyamodni.

Debrecen, 1930. július 1.
CSANKI BENJAMIN s. k.
e. i. Rector.

**Terjessze
a Debreceni Újságot**

Barna cserkészek a szőke Tisza partján

Levél a 982. sz. Szt. Vince cserkész
csapat tuzséri táborából (július 1—17.)

A Szent Vince cserkészek az idén immár ötödik táborukba vonultak. A pesti Nagytábor, Eger, Tuzsér, Tihany után most ismét Tuzséron ütöttük fel sátrunkat. Jóltevéinknek, kik ezt lehetővé tették, ezúton is köszönetet mondunk.

Június 30-án csomagoltunk, másnap délelőtt érkezünk kiülő hangulatban. Pár perc múlva készen álltak a körülárkolt sátrak. Délután megtörtük a szalmazsákokat is, este pedig a szakács remekelt meleg teájával.

A következő napokon a tábor tökéletesítésén fáradoztunk, míg a szombati napot sátorvárosunk díszítésével töltöttük el. A táborról nem akarok képet rajzolni, csak az egyik vasárnapi táborfőnökön megjelent parasztemenyeske szavait idézem, ki miután sorra járta az őrsi sátrakat, a konyhát, leült minden padra, megcsodálta a kaput, a lámpionokat s a készülő táborfőnököt, kijelentette: „En biz' itt szívesen ellaknék, de — és itt félősen mutatott az egyik kétszemélyes táborra — nem ázik be ez a kiesi kunyhó?”

Vasárnap este fél kilenc órakor gyújtottuk meg az őrési máglyát, első ünnepélyes táborfőnököt, melynek lángjai messze, magasra szálltak a csöndes magyar éjben. Táborfőnököt megjelölésükkel megtisztították herceg Odescalchy Zoárdné és sok más környékbeli előkelőség, akik mindvégig feszült érdeklődéssel kísérték változatos és élvezetes programunkat, amely komoly és vizsgálatokból, monológokból származott, harmónika szólóból és egy három felvonásos szindarabból (Patoleim mester) állott. Az egyes számok közti időt a csapat nótái és csatakiáltásuk töltötték ki. Ezenkívül szerepeltek műsorunkon, krinolin és lassó mutatók is. A parancsnok záró szavai után vendégeink részt vettek a zászlófelvonás mellett együtt énekelte a sok magyar a Tisza tulsó partján néhány kilométerre vígvorgó esch bitangok felé „Hiszünk Magyarország feltámasztásában!”

A vendégek közül sokan még továbbra is ott maradtak s nem győztek betelni a mécesel kivilágított lourdesi barlang nézésével, melyet az árbócsázslónk alá építettünk és a napi jó munka után a nekünk kellemes pihenőt ígérő takarodó hallgatóságával.

Táborozásunk második hetét teljesen a Tiszának szenteltük. Strandolunk, csónakázunk délelőtt-délután s a Nap tüzes sugarával minden cserkész hátára ráírta: „Nem akarok fehér cserkészt látni!”

Pénteken kirándultunk Záhonyba. A halászkötél köleskapott csónakokon evezünk föl és le. Hej! az a 14 km-es út! Milyen nehezen felejtethető el! Itt, elhamarkodott munkája közvetlen közelében éreztük igazán Trianon égbekiáltó igazságtalanságát. Az nem lehet, hogy egy, az est! szélben ringatózó búzatáblán két ország osztozkodjék! Az nem lehet, hogy azt a földet, mit ősapáink vére termékenyített meg, oláh, rác, esch hordák bitorolják. Az nem lehet, hogy a magyar Tisza hűtlen lenne nevéhez. Nem, nem, soha!

„Beszélhetnek Párisban, mit akarnak, de a Tisza minden cseppje mind örökre csak megmarad magyar-
rak!”

És szent a mi hitünk, hogy lesz idő, mikor Erdély bérceitől a Kárpátokig fog zengeni a „Talpra magyar!”

Császár Imre á. v.

Európaszerte gyengének ígérkezik a cukorrépatermés

A cukor árak emelkedése várható — Beszűntették a gyárak
a cukorexportot

A hosszantartó szárazság, amelyet az utóbbi napokban csak elégtelen esőzés szakított félbe, főképpen a kapásnövényekre kedvezőtlen. — A tengeri és a burgonya mellett a cukorrépa is erősen visszamaradt a fejlődésében, ami a cukorgyárakat üzletpolitikájuk megváltoztatására kényszerítette.

A múlt év szeptember elsején kezdődött termelési időszakban a cukorgyárak a június végéig terjedő tíz hónap alatt 22.184 vagon cukrot termeltek, amelyhez járult még az a körülbelül hetvennyolc vagon, amelyet a külföldről hoztak be. Ebből a belföldi fogyasztás 8326 vagon volt, kivételre pedig 11.530 vagon került. Az export az idén ezalatt a tíz hónap alatt 3345 vagonnal volt több, mint az előző esztendő hasonló időszakában, a termelés pedig ugyanez

alatt az idő alatt 2502 vagonnal emelkedett.

Most tehát kerekén 2400 vagon a cukorgyárak készlete, amely már szeptember elsejéig alig fog emelkedni, miután a gyárak a cukortermelést befejezték. Ezt a készletet most már a cukorgyárak megtartják. A külföldről a mostani alacsony cukorárak mellett igen sok megrendelést kapnak a gyárak, de azokat már nem fogadják el.

A cukorrépatermés Európaszerte sokkal gyengébbnek ígérkezik a tavalyinál és így előreláthatóan a cukorárak emelkedni fognak.

Ez az oka annak, hogy a cukorgyárak nem akarják már kisebbíteni raktárkészletüket, hanem számítanak arra, hogy az év vége felé a cukor ára a mainál jelentősen magasabb lesz a világpiacon.

TESTEDZÉS

Országos athletikai verseny a DEAC rendezésében

A DEAC vasárnapi versenye nagy érdeklődés elé tekint nemcsak azért, mert több első osztályú fővárosi atléta indulása folytán országos jelentőségű esemény lesz, hanem azért is, mert az augusztus 3-án Szolnokon rendezendő vidéki propagandaverseny előtt áttekintést nyújt a keleti kerület versenyzőinek várható eredményeiről. A keleti kerület évek óta a külső körülmények miatt nem tudott teljes csapatával résztvenni a nagyjontosságú versenyen. Egyszer a főiskolás atléták távolmaradása, máskor egy-két atlétája nem kapott szabadságot, majd egyesek katonai szolgálata volt az akadály s ilyen körülmények következtében néhány ponttal mindig elmaradt a győztes kerülettől. Az elmúlt évben a budapesti első osztályú versenyzőkkel megerősített pestvidéki kerület 67 pontot szerzett Kelet 61 pontja ellenében. Az idei versenyen nem vehetnek részt Újpest színeiben a Budapestben lakó, ott trenirozó és versenyző — a KAÖE feloszlása után átigazolt — budapesti atléták s így a verseny vidéki propaganda jellege is megfelel a valóságnak. A vidéki kerületek nagy előkészületeket tesznek a déli kerület által alapított — Anna főherceg asszony adományából a szegei Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége tagjai által himzett — selyem zászló elnyeréséért, amelyet, mint vándordíjat véd egy évig az a kerület, amely a vidéki propaganda versenyen legtöbb pontot szerez. — Kelet versenyzői a kerületi bajnokságokon igen figyelemreméltó eredményeket értek el és a 20-iki DEAC verseny, valamint a 27-iki DTE ver-

seny hivatott arra, hogy a kerület kiválogathassa az augusztus 3-i mérkőzésre Kelet válogatottjait és áttekintést szerezhesen a kerület várható eredményeiről is. A verseny vasárnap délután 4 órai kezdettel az Egyetemi Sporttelepen 1-pengős ülő és 50 filléres állóhely jegyekkel tekinthető meg.

KERULETI BAJNOKI USZÓVERSENY

A keleti kerület július 20-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Debreceni Egyetemi Athletikai Club rendezésében tartja az 1930. év kerületi uszóbajnokságait. A verseny iránt nagy az érdeklődés, tekintettel arra, hogy az idei szezon első nagyszabású uszóversenye lesz Debrecenben. A keleti kerület több uszója már országos nevű versenyző, különösen Szent-Királyi László (DEAC) többszörös melluszó-bajnok és Farkas Ferenc (DEAC) országos műugróbajnok a keleti kerületnek hoztak sok díszességet. Az ifjúsági uszónk országos viszonylatban is elsőrangúak; így Godény, Köstner, Fésüs (DEAC) kiváló teljesítménnyel arattak sikert. A versenyen különben minden számban elsőrangú versenyzők indulnak és kitünő eredményekre van kilátás, több kerületi rekord megdöntése várható. A verseny keretében bonyolítják le az ifjúsági bajnoki vízi-polo mérkőzést és a DUE-DEAC polo mérkőzést is. A versenyt, hogy minél nagyobb számu közönség nézhesse meg, a rendezőség méltányos olcsó belépődíjat szabott. Részletes programot legközelebbi számunkban közlünk.

A „MOVE” Kabai Sport Egyesülete július 20-án d. u. 5 órai kezdettel bajnoki barátságos football mérkőzést rendez a kabai sportterem a Nyíregyházi Vasutas Sport Clubbal.

BUDAPESTI ÁLLATVÁSÁROK

A mai vágómarhavasárra felhajtottak 1188 darab vágómarhát. Árak: ökör legjobb minőségű 100—116, kivételesen 120—124, közepes 78—98, gyenge 64—76, bika legjobb minőségű 106—118, kivételesen 120—124, közepes 92—104, gyenge 74—90, tehén legjobb minőségű 90—108, kivételesen 110—112, közepes 68—88, gyenge 56—66, bivaly 60—64, növendék 72—102, kicsontozni való marha 40—56. Élnekbebb üzletmenet mellett az összes minőségek árai 2—4 fillérrel drágultak.

A mai sertesvásárra felhajtottak 2109 darab sertést. Árak elősúlyban kg-ként könnyű sertés 114—116, közepes 116—120, nehéz 120—124 fillér. Az irányzat élénk volt.

HASZONBRÉBEADÁSI HIRDETMÉNY

A debreceni unitárius egyház az Ondód, Veréb-dűlő 52. sz. alatti 2. holdas tanya birtokát 1930. július hó 20-án, vasárnap d. e. 10 órakor a Hatvan u. 24. szám alatti gondnok hivatalában árjefésen bérebe adja. Feltételek ugyanott megtekinthetők. Gondnok.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Heti műsor:

Pénteken: Amit a nő akar. (Alfréd Savoir.)

Szombaton: Ezüstlakodalom. (Paul Gerald.)

Vasárnap délután: Topáz. (Harmadszor.)

Vasárnap este: Annuska. (Gárdonyi Géza.)

Ezüstlakodalom. Szombaton ismét Gerald-bemutatót tart az Országos Kamaraszínház. Az ékeztollu francia írók csipkefinomságu művét, az Ezüstlakodalmat mutatja be. Pínoit gondolatokból összerakott négyfelvonás, a négy felvonásban az anya önző szeretetét szembeállítja a gyermek önállóságra való törekvésével. Az anya a felnőtt és már saját fészket rakó gyermekét is mint kis gyermeket szeretné továbbra is védőszárnyai alatt tartani és szeretetét senkivel sem akaria megosztani, míg végül fájdalmas lemondással tudomásul kell vennie, hogy anyai érzésével magáramarad. Ma Savoirnek kacagtató bohózatát: Amit a nő akar — mutatja be az Országos Kamara színház.

PANASZ A KERTMOZI ELLEN

Néhány napja működik az egyik Piac utcai ház udvarán a Kert Mozi, amely ellen most érdekes panasz érkezett Debrecen városához. A panaszt a környékbeli lakosság adta be, elmondva, hogy a Kertmozi éifellig háborítja a környéken lakók nyugalalmát, mert a szabadban felállított hangszórók nem hagyják aludni őket, viszont a nyári kánikulában csukott ablak mellett nem lehet pihenni. A panaszok rámutatnak arra is, hogy nekik megvan tiltva kis rádió hangszórójuknak nyitott ablak mellett megcsófoltatása, viszont a Kertmozi hatalmas hangszórói akadálytalanul bömbölhetnek a szabadban, megháborítva a környék nyugalalmát. Debrecen város a panaszt, mint hatáskörébe nem tartozót, áttette az államrendőrség kárpányságához és így ez dönt abban a kérdésben, mi legyen a Kertmozi hangszóróival.

Mozgó színházak műsora

VIGMOZGÓ
HINDU SIREMLÉK

URANIA
EGY ÉJSZAKA HARLENBEN.
NOÉ BARKÁJA.

Nyitór

Március 25-én és a többi hirdetés az autószerelő fizemekre sérelmes volt, amit nagyon sajnálók és ezúton is kérem elnézésüket.

Adlovits,

E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.

Épület és bútort

● vasalások,
● four nérok
Bészler Lajosnál,
Széchenyi-utca 2. sz.

RADIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

Mit hallgassunk ma a rádióban?

9.10: Hangverseny. Közreműködik: Erdélyi Blanka (ének), Gregor Vilmos (ének) és Pázmán György (zongora). Zongorán kísér Polgár Tibor

9.30: Hírek.
9.45: A hangverseny folytatása
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül.
12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 1. Lehár: Hsvcegi-asszony — ábránd. 2. Buchner Antal: Prelude pastorale. 3. Turina: Murcia kertjében. 4. Wenrich: Virágárusleány — intermezzo. 5. Abrahám: Levendula — keringő. 6. Bányai Aladár: Mért akarsz feledni — tangó. 7. Kiszely Lesz majd egy kis házunk — fox.

12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny folytatása.
1: Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés.

2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3: Piaci árak, árfolyamhírek.
4: Thury Mária mesél a gyermekkeknek.

4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és víz-állásjelentés, hírek.

5: Kortsák Jenő novellája: „A vas-kapu”. Felolvassa Harsányi Gizi.

5.30: Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye.

6.45: Dr. Ernst Häckl németnyelvű előadása.

7.20: Császár Elemér egyetemi ny. r. tanár előadása: „Képek a magyar irodalom multjából”. Közreműködik báró Szentkereszthy né Nyegre Rózi.

7.55: Ügetőversenyeredmények.

8: A keringő fejlődése. Parkas Imre előadása a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar közreműködésével. Kar-nagy Nagypál Béla.

Utána, kb. 9.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Pataki-jazz a margitszigeti Spolarich-étteremből.

11: Hegedüs Gyula és cigányzeneká-rának hangversenye.

KÜLFÖLD.

Bécs. 11: Puccini Bohémélet c. operá-jának I. és II. felvonás gramofonon. — 12: Wolfstahl-zenekar. 3.20: Puccini Bohémélet c. operájának harmadik és negyedik felvonása gramofonon. 4.30: Idegen népek dalai. I. Magyar dalok. 1. Lavotta Rezső: Rég volt; Valahom-messe; 2. Kurucz János: Piros rózsá; 3. Dienzl: Lillomszál, éneklő Sztáray Gizi. II. Francia zongoraművek: 1. Debussy: Az elsüllyedt székesegyház; 2. Ravel: Ondine, zongorán előadja Friedlander-Reichlin Nelli; III. Spanyol dalok. I. Alvarez: Granadában; Elutazás; 2. So-riano; A gitáros; 3. Freire: Ay, ay, ay, éneklő Kemény László; IV. Orosz zongoraművek. 1. Glinka—Balakirev: Pa-csirta; 2. Prokofjev: Három narancs szerelme — induló. 3. Ljapunov: Hang-verseny etüd. Előadja Schmelz Herta; V. Új finn dalok. Előadja Liszke Anna Mária. — 8.05: Mozart A hamis ker-tész nő c. vígoperája két felvonásban. — Utána a Paascher-zenekar tánczenéje.

Berlin. 7.45: Szórakoztató zene. — 8.30: Az új zene nemzetközi társaságá-nak németországi osztálya zeneünnepet tart Pymont-fürdőből. Utána hírek, — majd szórakoztató zene.

Belgrad. 10.30: Gramofon. 12.45: Déli zene. 1.30: Hírek. 7: Egyfelvonásos víg-játék. 7.30: Nemzeti zenekar. 8.30: Zongorajáték. 9.45: Nemzeti dalok. 10.15: Rádiónégyes.

Bukarest. 5: Marcu-zenekar, könnyű és román zene. 6.30: Felolvasás. 6.45: Beszélőújság. 7: Gramofon. 8: Szimfóni-kus hangverseny. 8.30: Felolvasás.

Kassa. 11.30: Gramofon. 12.30: Sza-lonzenekar. 5.10: Gramofon. 7.20: Prága 8: Fuvózenekar. 9.10: Kávéházi zene. 10: Prága.

Milánó. 5: Gramofon. 1.30: Könnyű zene. 8.40: Szimfónikus hangverseny. Utána szórakoztató zene.

München. 4.25: Operett-dalok. 8: Diák-zenekar. 9.06: Rádiógybeállítás. 9.45: Baritondalok.
Páris. 3.45: Szórakoztató zene. 8: Előadás De Falla spanyol zeneszerzőről gramofonpéldákkal. 8.45: Hangverseny.

Prága. 11.15: Gramofon 1210: Brünn. 5. Kamarazene. 9: Orosz zeneművek. — 10.15: Mikrofonnal a Weinbergi nép-házban.
Róma. 7: Vegyes zene. 9: Pietri Isten veled ifjúság című operettje.

230.30, száz zloty 63.75—64.05, száz lej 3.37—3.41, száz lira 29.70—30, száz márka 136.05—136.65, száz osztrák schilling 0.40—0.80, száz svájci frank 110.80—111.30 pengő. A nemesfém-piacon a huszoronás aranyat 23—23.30, az ezüst egykoronást 0.25—0.27, az ezüst régi forintot 0.68—0.72, az ezüst ötkoronást 1.33—1.40 pengővel jegyez-ték.

VÁSÁROR JEGYZÉK.

Julius 18-án. Csenger, Gyula, Szan-tes, Veszprém.

Julius 19-én. Lóvásár: Gyula. Kirá-kodóvásár: Szentes.

Julius 20-án. Baja, Böhönye, Cegléd, Érsekudkert, Jászkesér, Szalkaszent-márton, Törökszentmiklós. Kirakodóvá-sár: Gyula.

Julius 21-én. Alap. Büdszentmihály, Csákvár (sertésvásár nincs), Győr, — Hosszuhetény (bizonytalan), Körmen-d (sertésvásár nincs), Kőszeg, Kunmada-ras, Mátészalka, Némethely, Nógrád, Rakaca, Szany, Szeghalom, Szikszó, Szöny, Tokaj, Tüskevár (sertésvásár nincs), Vámosmikola, Verpelét. Állat-vásár: Salgótarján (bizonytalan). Ki-Szombathely, Ujpest (bizonytalan), — Zalaegerszeg (sertésvásár nincs), Zala-szántó (sertésvásár nincs). Ló- és mar-havásár: Bicske. Kirakodóvásár: Salgó-tarján (bizonytalan), Tamási.

Julius 22-én. Nagypirit (sertésvásár nincs), Szentgotthárd (lóvásár nincs)

KÜZGAZDASÁG

A termelés csödjé Romániában

(A D. U. tudósítójától.)

„A nemzetközi termelés tragé-dája” címmel közöl hosszabb cikket a Cuvantul, részletes statisztikai adatokkal kimutatva, hogy hektá-ronként 850 leit fizet rá munkájára a mezőgazda a mai árak mellett, ha adóját is ki akarja fizetni. A mező-gazdaság általános deficitje az egész ország területén így 19.800.000.000 leire rug.

A király egyenes utasítására a kormányának a koronatanácson kész programmal kell előállni a költség-vetés egyensúlyának biztosítására.

Popovici pénzügyminiszter ennek alapján a kormány gazdasági bizott-ságában előterjesztést tett, hogy az állam ne nevezzen ki több tisztvise-lőt, bocsássa el az összes napidíja-sokat s a beruházásoknál és tárgyi kiadásoknál nagyobb mérvű takaré-kosságot kezdjen. Az előadást köv-ető vitában megállapították, hogy az állami bevételek katasztrófális csökkenése a következő három okból állt be: általános gazdasági válság, hibás gazdasági törvények és pana-mázó adóbehajtás.

A gabonajegy nem befolyásolja a tőzsdei üzletet

Gabonapiac

Budapest, július 17.

A bolettatörvény életbeléptetése a spekulációt még erősen foglalkoztatja, bár ma már látni lehetett, hogy a meg-játszott nagy kétségbeesés nagyon ke-vés alappal bír. A gabonajegy egyál-talában nincs befolyással a tőzsdei üz-letre és különösen nagy hatással volt a malmoknak az az elhatározása, hogy most szállítják le a lisztárakat, miáltal a finom lisztfajták a bolettatörvényben előirányzott nyolc pengős áremelés he-lyett csak öt pengővel drágultak, a ke-nyérliszt pedig csak három pengővel lett drágább. Az a körülmény, hogy a pékek sem drágítják meg a kenyeret, szintén hozzájárult a hangulat meg-nyugvásához. A tengerentúli piacokról érkezett jelentésekből az állapítható meg, hogy úgy a winniepei, mint a csikágói tőzsdén tegnap közvetlenül zárlat előtt a beszorult váratlan leté-rést rendezett, amely azonban csak a tőzsdei manóver volt és mesterségesen törté le a normális áremelkedést. En-nek a helyzetnek a felismerése, valamin-t az a körülmény, hogy nálunk az esőzés már teljesen megszűnt és a hőmérsék-let újra emelkedik anélkül, hogy a nö-vényzet elegendő nedvességet kapott volna a kereslet emelkedését idézte elő.

A határidőpiacon a bolettatörvény életbeléptetésével kapcsolatosan várt nagy árukinálat cimaradt és az áruknál a gabonajegy értékét éppen úgy nem veszik figyelembe, mint ahogy eddig a forgalmiadót sem számították az árak-ba. Az előtőzsdén a hivatalos forgalom megnyitása előtt már meg lehetett álla-pítani, hogy a forgalom lassan nor-mális keretek között marad és a na-gyobb kereslet az árak további emel-kedését teszi valószínűvé. Azokra a hí-rekre, amelyek arról számolnak be, hogy a kapásnövények nem kaptak elegendő esőt, különösen a tengeri iránt mutat-kozott élénkebb érdeklődés. A készáru-piacon élénkül a forgalom, a malmok vásárolnak s így az árak emelkedő irányzatot mutatnak.

A liszt- és őrléménypiacon mára várják a lisztárak új megállapítását. A bolettatörvény és a végrehajtási utasít-ás értelmében, a finom lisztfajták árát nyolc pengővel, a kenyérlisztét pedig 6.25 pengővel kellene emelni, a malmok azonban elhatározták, hogy a gabona olesőbbodásával párhuzamosan a liszt-árakat az egész vonalon három pengő-vel leszállítják és így a drágulás csak öt, illetve három pengő lesz. Így tehát a lisztpiacon sem okoz nagyobb vissza-esést a bolettatörvény életbeléptetése.

A takarmánycikkekpiacon a tengeri állott továbbra is az érdeklődés homlok-terében és vele drágul a zab és az árpa is

Valuta- és érmeárfolyamok.

A valutapiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.75—27.90, száz cseh korona 16.92—17.02, száz dinár 10.07—10.15, száz dollár 567.60—569.60, száz francia frank 22.45—22.75, száz hollandi forint 229.30—

APRÓ HIRDÉTESEK

Egy apróhirdetés 10 szög 50 fillér és egy-szerre két reggeli lapban jelenik meg. Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számíthatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek. Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Ügyes szolid kiszolgáló leányt keresek Ötmalom utca 1. Salánki Róza. 3992

Uradalomba vagy tanyára külső és belső gazdaságban jár-tas, kitűnően főz, süt, megbízható háztartásos éves bizonyítványokkal állást keres. Cim a ki-adóban. 2344

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS NŐKNEK

Tizenhatéves kisieányt kifutónak fel-veszünk. Piac u'ca 49. nyomda

BETÜLTENDŐ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Lakatostanulót felvesz Pongrácz laka-tos. Domb utca 20. sz. 2326

Gyermektelen házaspár házmestertek felvétetik. Arany János utca 21. 2369

Szabótanulót felvétetik. Szepeanow J Degenfeld tér 2 szám. 2367 ban

Állás kereső nők

Házmester keresetk, aki tehenet fejni tud. Teleki utca 74. szám. 4061

KIADÓ LAKÁS

Elköltözés miatt 2 szobás kerti lakás hónapos vagy éves lakásnak augusztus elsejére átadó, ugyanott alig használt szép kom-plett háló eladó. Porosz-lay ut 12. 4048

Szent Anna 29. háromszobás földszintes udvari lakás augusztus-ra kiadó. 4078

Kiadó szoba, konyha augusztus egyre Homkokert, Oláh Károly utca 48. 4074

Kiadó azonnalra átalakított 2 szoba, előszoba s mellék helyiségekből álló mo-dern lakás. Vár utca 8. szám. 4085

Kettő szobás uri lakásban lévő összes butorok eladók. Rákóczi utca 11., II. udvar. 2364

Kerések laktoársat intelligens urileányt utcai 3 szobás cserépkályhás, villany-vizzel ellátott csinosan butorozott lakásomba — Kossuth u. templom-mellett. Cim a kiadó-ban. 4011

Két szoba, előszoba, konyha és mellék helyiségekből álló kényelmes tiszta lakás kiadó. Varga utca 7. szám. 4049

Egy szoba, előszoba, pince konyhás lakás azonnal kiadó. Fazekas Mihály utca 2. 4058

Kiadó csinosan butorozott szo-ba fürdőszobával. Ki-rály utca 9. 4060

Egy szoba, konyha kiadó ju-lius 15-re. Cegléd u. 14. 3958

2 szoba, konyhás lakás augusztus 1-re kiadó. Cegléd utca 14. 3789

Kiadó egy szanzációs olcsó la-kás, rögtön nézze meg, még ilyen nem látott! Modern 2 szoba, elő-szo-ba, konyha, fürdőszoba minden mellékhelyiséggel, ezen kívül istálló, kocsiszin, setrés- és ba-romfiudvar, göré, kony-hakert, veteményessel együtt, mindez évi 2000 pengő bérért az Andrá-sy uon. Bővebben: Lienar fényképésznél. 2174

Három szobából álló első eme-leti lakás augusztus 1-re kiadó. Varga u. L. 4069

Teljesen
modern 4 szobás fürdőszobás, központi fűtéses lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni Royal portánál. 2184

Modern lakás
utcai 3 szoba, előszoba, fürdőszobával, mellékhelyiségekkel augusztus elsejére kiadó. Hortobágy utca 34. 2163

Négyszobás
modern lakás az Arany Bika bérházban azonnalra kiadó. Üzlethelyiség a Bika fürdő mellett augusztus 1-re kiadó. Két személyautó eladó. Érdeklődni lehet az Arany Bika irodában félmelet 15. 3893

Egy
utcai 2 ágyas szoba, ugyanott szerényen butorított 1 ágyas szoba kiadó. Hatvan utca 18. II. balra. 3615

BUTOROZOTT SZOBA

Különbejárati
csinosan butorított utcai szoba fürdőszoba használattal uriembernek kiadó. Simonffy u. 38. szám. 2119

Különbejárati
udvari butorított szoba kiadó. Hüvelyes utca 9. szám. 4039

Különbejárati
butorított szoba, esetleg ellátással kiadó. Püspöki palota I. emelet 38.

Kiadó
különbejárati butorított szoba. Batthyányi utca 5. szám. 4081

Főtéren
egy utcai és egy udvari butorított szoba kiadó, esetleg ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 4087

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Lépcsőházi
különbejárati kényelmesen butorított szobát keres augusztus 1-re uriember. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „Butorított szoba” jellegre. 3890

TELJES ELLÁTÁS

Bécsben
lakó uriaszony, ki jelenleg Debrecenben tartózkodik, elvállalna 1-2 Batalembert vagy leányt teljes pensióval. Érdeklődők levelét „Oththon” jellegre kiadóhivatalba kérem. 4046

Teljes ellátással butorított szoba kiadó. Ötmalom utca 1. Szalánky. 3502

OKTATÁS

Német
egyetemi hallgató német nyelv tanítását vállalja. Cím a kiadóban. 2346

Koncerthegedűs,
zenepedagógus hegedű-órákat ad jutányos díjazás mellett. Nyíl utca 36. 4020

Zongoratanárnő
nyári szünet alatt jutányos áron magyar néptánc kurzust rendez. Cím a kiadóban. 3630

Gépirás
gyakorlás, tanítás bármely időben „Ideál” gépen olcsó díjért. Cím a kiadóban. 3251

BUTOROK

Ebédőházi or.
leány- és konyhabutor garderozszekrény, plüssdivány, szelvény, olajképek, varrógép, asztalok, ingaóra, villanyhaszterek, vázák eladó. Lakás kiadó. Arany János 54. Földszint 2. 2340

Gyönyörű
hajlított citrom háló, komplett konyha butor, új ebédő asztal 4 székekkel, szőnyeg olcsón eladó. Arany János utca 50., keresztút. 2308

Fél háló,
ebédlőkrednc, hentes, tükrök elköltözés miatt olcsón eladók. Buncsi utca 15. 2241

Jó állapotban
levő komplett háló és ebédlő berendezést keresek. Cím: „Butor” jellegre lehetőleg ármegjelölésével a lap kiadóhivatalába kérem leadni. 3982

Alig
használt keményfa komplett háló eladó. Poroszlai ut 12. 4048

Gyönyörű
masszív fa hálószoba, konyha butor, lámpák és még sok más apróságok gyors elköltözés miatt nagyon olcsón eladók. Nagy Samu. Arany János u. 2., II. 9. 2365

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Eladó
sürgősen egy 6-os huzatós gözcseplőgép azonnal, üzemképes vagy más hozzá 500 pengővel felvétetik, megtekinthető Debrecen, Hajnal utca 21. sz. alatt kedvező fizetéssel minden elfogadható árért. Értekezni K. Nagy Antal Kemárom utca 18. sz. Hajduböszörmény. 4038

ÉLELMISZER. ITAL

Jó minőségű
házi öbor literje 80 fillér Andrassy ut 71. sz. Sesztakert. 4017

Mezőgazda-
társaim figyelmébe ajánlom sajáttermésű boraimat cséplésre alacsony áron. Blazsek, Arany János 30. 4053

Ujlécai
sajáttermésű 2 és 3 éves palack éret olasz rizling boraim literenként 70 fillér és 90 fillérért kapható minden nap Széchenyi utca 45. szám alatti házban. 4075

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Autófuvarozást
legjutányosabban vállalok. Vigkedvü Mihály u. 10. sz. Telefon 9-47. 4077

EGYETLEN PRÓBA MEG FOGJA GYÖZNI
hogya venni, vagy eladni akar, állást vagy alkalmazottat keres, a

DEBRECENI UJSAG

apróhirdetése a legeredményesebbek!

Apróhirdetés feladható:

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. I., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáthy rt. könyvkereskedésében Piac utca 8. sz.

Használt,
de jókarban levő kerékpárt megvételre keres a Debreceni Ujság kiadó hivatala 4047

Bergmann-féle
teherautó pótkocsival — generál javítással azonnal eladó. Cím a kiadóban. 4063

ELADÓ INGÓSÁG

Eladó
ócska téglá a régi városi téglagyárnál. 4070

Ideál
írógép, látható írásu, teljesen jókarban, strapabíró, eladó, esetleg bérbe kiadó. hosszabb időre. Cím a kiadóban. 4012

Fürdőszobaberen-
dezés esteleg darabonként is eladó. Poroszlai ut 76. 4033

Eladó
Éteres, félliteres és kisebb likőrös és boros üvegek. Érdeklődni könyvkereskedésben, Piac u. 24. szám. 2145

Jókarban
levő ajtók, ablakok lo-kostól eladó. Kut utca 8. szám. 3288

ELADÓ ÁLLATOK

Fajgalombok
eladók Apafi utca 20. sz. Ugyanott megvételre keresek buza-, köles- és repcealj keveréket nagyobb és kisebb mennyiségben. 2253

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁR

Mészárosnak
fél üzlethelyiség Csapó utca legforgalmasabb helyén kiadó. Cím a kiadóban. 4082

Nyugágyak
Jócsák, fagyaltgépek, sziták, passzírozók Nagy vasúletében. Csapó utca 77. kanyar sarak. 3921

Paplan
varrást vállalom. Házhoz is megyek. Szilágyiné, paplanvarrodája, Péterfia utca 15. 2348

Bontásból
kikerült finom téglá, irodában használható üvegfal eladó. Szent Anna utca 55. 4093

Ki juttatna
szerény könyvelői álláshoz? Ötven pengővel honorálhám. Megkereséseket „Állásnélküli” jellegre kiadóhivatalhoz. 4073

Szemüvegek
készítője — orvosi receptre is — Nagy Kálmán látszerész Piac u. 78. Paulo vésnőknél. Javítások szakszerűen készülnek. 3903

Figyelem!
Ne járjon piszkos cipőbe, jöjjen a Gambrius cipőbe, Mandel cipőárúháznál és a Kossuthi gyógyszerárúháznál, legelőszobában festek minden cipőt és tisztítok feleséggel tetszés szerint bármilyen szívre. Hazafigas tisztelttel: Nagy Lajos cipőtisztító. 2309

Háziaszonyok
figyelmébe!
Befőzéshez szükséges pergamen papírok különböző vastagságban, valamint Celophan átlátszó befőző pergamen borítékok, gummi leköltővel, befőttes üvegekre való csinos nyomtatott címkék, befőzéshez szükséges spárgák olcsó árban kaphatók Hegedűs és Sándor rt. papírkereskedésében, Piac u. 24. sz.

KERESLET

Megvételre
keresek nagyobb és kisebb mennyiségben buza, köles és repcealj keveréket. Apafi utca 20. sz. Ugyanott fajgalombok eladók. 2257

Társat keresek
bét év óta fennálló újonnan berendezett jó forgalmu temetkezési vállalatához. Cím a kiadóban. 2352

KULONFÉLE

Zálogcédulát
veszek minden tárgyról jó áron, ugyanott kontra hajós Singer szabó varrógép 70 pengőért, úgyszólván vadonatúj, darabja 10 pengőért eladó. Hatvan utca 64. 2342

Elveszett
Adlersflügel 23.076. számú Wertheim kassza-kulcs. Mivel a megtalálónak értéktelen, sziveskedjék a Debreceni Figyetlen Ujság kiadóhivatalába leadni.

ELADÓ HÁZ

Téglás-kertház
Létai- és Basahalom-utcákban azonnal beköltöztethető új és régi házak, valamint házhelyek nagyon előnyös feltételek mellett eladók, Tiszántúli, Kossuth-utca 8. 3250

Onosoy-utca
47. számú nagytelekű ház lakással és pékműhelyvel, üzlettel, — azonnal beköltöztethető, — kedvező feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 3243

Vasvári Pál
utcaiban (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 300 négyszögölös sarak házhely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8. szám. 3094

Monostorpályi
uton és Rigó utcában új beköltöztethető házak és házhelyek hosszu idejű tőrdeszítés kedvezménye mellett eladják, Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth-utca 8.

Eladó
Bihari telepen egy 30 évre adómentes jól jövedelmező új ház 2 szoba, konyha, terrasz és mellékhelyiségű lakással, — melyen még egy szoba, konyha van, gyümölcsös és beton kútjal, ára: 6500 —, de 1500 pengővel részletre megvehető. Bankja, Kossuth utca — Értekezhetni Gazdák 4083

ELADÓ FOLD

Eladó
egy házhely Mester utcai sorompónál vasúttól de mellett részletfizetéssel is. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth utca. 4084

Kis részletekre
házhelyek a vágóhid közelében. Galamb-u. 6. sz. alatt, 300 négyszögölös parcellákban tisztes lefizetéssel kaphatók. Értekezni lehet megbízásból Kölesönös Segélyző Egyesületnél, Kossuth u. 8. 3788

BIRTOK-BÉRLET

Haszonbérbeadó
Hajdusóvát községben Pappler féle tanya 140 hold szántófölddel modern 4 szobás lakással és gazdasági épületekkel Felvilágosítás kapható Szent Anna utca 8. sz. alatt, ügyvédi irodában. V.

Gyümölcs-szőlő
1070 négyszögöl szerény épülettel, új telepítési csemege szőlővel és nemcsak gyümölcsfákkal jutányosan eladó. Hatvan utcai kert, Diófa utca 12. szám.